

FILMIKAAMERAD KARULAS

Karula rahvuspargis surisesid filmikaamerad, et Andrus Kiviräha «Rehepapp» surematule kinolinale tuua.

Lk 3

TÄNASE LEHE VAHEL

MAA⁺ELU
ETTEVÕTLIKULE MAAINIMESELE

AS MEHKA
SAEVAHETUSKUU
KUBATUUR SAEB HINDA

KUNI
119 EUR
SOODSAMALT

Husqvarna

Otepää kauplus: Valga põik 3, tel 766 1890
Valga kauplus: Pikk 4, tel 767 9180

KÕIGILE MIDAGI OÜ
UUED RIIDED
JA VÄIKE KIRBUTURG

ASUME: VALGA MNT 1b OTEPÄÄ
Avatud oleme E-R 9–18, L 10–16

Valgamaalane

neljapäev, 4. veebruar 2016 • nr 14 • hind 1,00 € • www.valgamaalane.ee

ANNA
VIHJE

tel 766 3888
vihje@valgamaalane.ee

Mustjõeele on suurvesi saabunud varakult

TAAVI NIITTEE
taavi.niittee@ajaleht.ee

Valgamaa kagunurka läbiv maaliline Mustjõgi on viimasel nädalal näidanud tavaliselt kõrget talvist veetaset, mida Taheva hüdromeetriaajas varem polegi täheldatud.

Taheva hüdromeetriaaja vaatleja Kaie Helemets osutamas sillaalusele mõõdulatile, mille skaalalt võis lugeda jõe veetasemeks talvele tavatud 2 meetrit ja 60 sentimeetrit üle nullpunkti.

Jaama ametliku vaatleja ja mõõdistaja Kaie Helemetsa sõnul on tavaliselt suurvesi Mustjõe saabunud alles märtsi lõpus ja aprilli alguses, ulatudes rekord aastal 2013 lausa enam kui neli meetrit üle nullpunkti. «Hetkel on veetase 2 meetrit ja 60 sentimeetrit,» teadis Helemets eile öelda. Suviste pöude ajal olevat see vaevalt pool meetrit.

Helemetsa ülesanne on 2009. aastast tööle hakanud hüdromeetriaaja automaatseid mõõteandmeid nii-öelda käsitsi kontrollida. Selleks käib naine iga viie päeva tagant kontrollimas vee taset vastavate mõõtelattidega ning iga kümne päeva tagant veendumas, et jõkke paigaldatud vooluhulga andur õigust räägib.

Vooluhulga mõõtmiseks kasutab ta niinimetatud delfiini, mis lastakse üle jõe ulatuvate trosside abil eri sügavustel vette. Delfiini ninas asuv sõukruvi hakkab voolu pöörlema ning vastavate algoritmide abil saab arvutada jõe läbivat veehulka, mille keskmine ol-

la 10, aga 2013. aasta kevadise suurvee ajal lausa 149 kuupmeetrit sekundis. Andmed edastab ta iga kuu keskkonnaameti hüdroloogiaosakonnale kontrollimiseks.

Veebruari kohta ennenägematult kõrget veetaset seletas naine hiljutiste sulade ja sademetega. «Mustjõel on tegelikult palju lisajõgesid – Peetri, Pärlijõgi, Vaidava – ja kuna ta on üle 80 kilomeetri pikk, siis eks kogub seda sulavett päris hästi.» Lisaks sellele asub jõesäng madalas Hargla nõos, mistõttu valgub mööda hiljutisest pakasest külmunud maapinda ve-

si ümbritsevatelt nõlvadelt kõik otse jõkke.

«Eks see võib muidugi mõjutada ka kevadist suurvett, kui nüüd kõik ära sulab ja maapind pehmeks muutub,» arvas Helemets, kelle sõnul sõltub kõik lõpuks sellest, kui palju lund ja külma meile sellel talvel veel antakse. «Naljakas mõelda, et poolteist nädalat tagasi oli jõgi jäänud ja ma pidin oma mõõtmisi jääaugust tegema,» meenutas naine muheledes.

Helemets, kes töötab igapäevaselt Taheva sanatooriumis tegevusjuhendajana, tunnistas, et

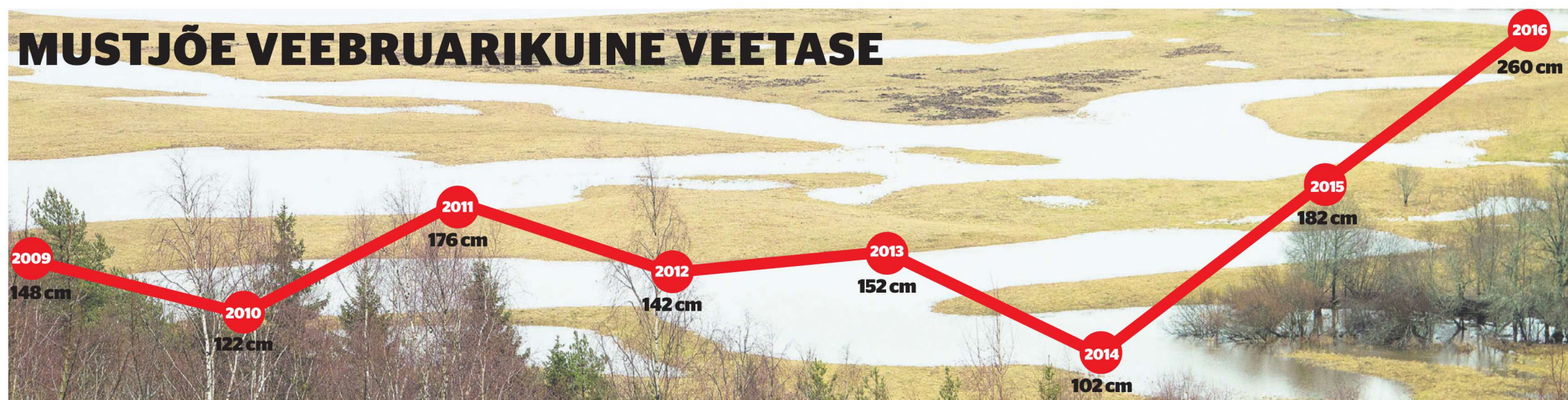
naudib oma pisikest kõrvaltööd jõevaatejavana. «Kui ikka oled eluaeg inimestega tegelenud, tekib soov vahepeal midagi täiesti teistsugust teha.»

Mustjõgi, olles korraks oma teel Eesti-Läti piiril voolava Koiva jõe suurim lisajõgi, saab alguse Antslast kümnekond kilomeetrit lõuna pool asetsevast Suurest Saarjärvest. Kuna Koiva kaudu on jõel merega otseühendus, on Mustjõgi üks liigirikama ja omapärasema kalastikuga jõgesid Eestis. Kokku on jõest leitud 24 liiki kalu.

Hüdroloogide poolt delfiiniks kutsutud mõõteseadeldise laseb Helemets iga kümne päeva tagant Mustjõe tumedasse vette. Sel moel kontrollib ta, kas andmed, mida automaatsed seadmed iga tunni tagant internetti edastavad, ka reaalsusele vastavad.

MUSTJÕE VEEBRUARIKUINE VEETASE

ILM TÄNA

Pilves selgimistega ilm. Kohati sajab lund või lörtsi. Puhub läänekaare tuul 3–10 m/s. Õhutemperatuur on -1...+2°C.

R ÖÖSEL
-1...-2

PÄEVAL
+1...+2

L ÖÖSEL
-1...-2

PÄEVAL
0...+1

P ÖÖSEL
+2...+3

PÄEVAL
+3...+4

JUHTKIRI

Ise peab ka hoolima

Valgamaalane

Ikka ja jälle tõstatub meedias küsimus, kas võime tulekahju puhkedes olla kindlad, et vajalik abi kiirelt meieni jõuab.

Muu hulgas on sarnane küsimus tõstatunud seoses hiljutise suure põlenguga Otepääl, mille käigus sisuliselt hävis hotell Bernhard. Telesaates «Radar» avaldas hotelli omanik Madis Mutso arvamust, et päästjate tegutsemine võinuks kiirem olla. Päästeameti esindaja aga selgitas, et kõige tähtsam on tagada inimeste turvalisus ja piirata tule levikut – seda ka tehti.

Ükskõik, kuidas konkreetse põlenguga asjad ka olid – tõsiasi on, et tulekahjus kannatanutele tundub pea alati, et abi võiks olla kiirem ja tõhusam. Paraku seab riigi rahakott päästevõimekusele piirid. Seda hinnatavam on vabatahtlike päästjate roll. Ka Bernhardi põlengu puhul oli kõigi asjaosaliste hinnangul oluline roll Rõngu priitahtlikel pritsimeestel, kes oma vana, kuid töökindla Unimogiga kõrvalasuvalle tiigile hõlpsasti ligi pääsesid.

Üleile aga pidid oma oskusi taas näitama Sangaste vabatahtlikud päästjad. Nimelt saabus ärev teade põlengust

«Ükskõik, kuidas konkreetse põlenguga asjad ka olid – tõsiasi on, et tulekahjus kannatanutele tundub pea alati, et abi võiks olla kiirem ja tõhusam.»

kahekorruselises kortermajas Tiidu külas. Just esimesena sündmuskohale jõudnud vabatahtlikud olid need, kes sisenesid akna kaudu korterisse ja avastasid hõõguvalt voodilt 41aastase joobetunnustega mehe, kelle nad läbi akna õue juhatasid.

Kuigi lõplikku kinnitust sellele pole, põhjustas üleilse põlengu Tiidu külas tõenäoliselt joobes korterielaniku sigaretiga uinumine. Nagu ka samal õhtul Otepääl ja reede õhtul Tõrvas aset leidnud diivanipõlengu. Seega oli maakonnas kolm sarnast ohtlikku juhtumit viie päeva – äärmiselt mõtlemapanev näitaja.

Kuigi antud juhtumitel oli inimene põlengu puhkemises ilmselt ise süüdi, ei tohi unustada, et iga inimelu on hindamatu. Et seda kaitsta, saab ka inimene ise mõndagi ära teha. Näiteks pidades meeles, et alkohol, suitsetamine ja puuduv või vales kohas asuv suitsuandur on äärmiselt ohtlik kooslus.

Mullu külastasid päästeameti töötajad ja nende vabatahtlikud abilised Eestis üle 16 400 kodu, et nõustada inimesi tuleohutuse teemal. Tegu on äärmiselt tänuväärse tegevusega, kuid ka ise peab enda elust ja varast hoolima.

REPLIIK

Kuivana koju

Vihmahood on viinud lume ning asemele toonud porilombid. Päris kevadine tunne on, kuid jalakäijana igal pool mööda linnatänavaid jalutada ei tahaks. Põhjus on lihtne. Paljudes kohtades laiutavad sõiduteedel lombid ja kui mööda juhtub kihutama uljapeast roolikeeraja, on kuivaks jääda päris keeruline.

REIN SÄÄINAS,
reporter

Pean tunnistama, et olen ka ise roolis olles korra oma elus jalakäija niimoodi poriveega kogemata üle kastnud. Olen püüdnud veast õppida ning üritan ikka keskenduda, et jalgsi liikudes ise ja autoga seigeldes teised kuivaks jääksid. Siiski «õnnestus» mul hiljuti ühe lähematu autojuhi pärast koju jõuda läbimärjana.

Kallid autojuhid, kui märkate kõnniteel jalutajaid ning samas sõiduteel laiutab porilomp, võtke kiirus maha või sõitke ümber lombi. Tahaks ju puhaste riietega koju jõuda.

Jürgen Ligi: õpetajate palgatõus on arenenud maailma rekord

Eelmisel reedel lugejate küsimustele vastanud haridus- ja teadusminister Jürgen Ligi kinnitab, et nii õpetajate palga kui õiguste teema on tõsiselt päevakorras. Oluliseks peab minister ka koolivõrgu jätkuvat korrastamist.

Mis on teie arvates Eesti hariduse lähima aja suurimad väljakutsed?

«Muutunud õpikäsitus, koolivõrk, palgad, koostöö üld- ja kutsehariduse vahel, teaduse, hariduse ja tööturu seostamine.»

Juba mitukümmend aastat on nii, et kui tõuseb õpetaja palk, on kooliraamatukogu hoidjad kultuuritöötajad. Kui tõuseb kultuuritöötajate palk, on nad haridustöötajad. Millal võrdsustatakse raamatukoguhoidjate palk ja puhkus õpetajate omaga?

«See pole minu võimuses, aga kahtlemata on kultuuritöötajad hoopis eripalgelisem rühm kui õpetajad. Nii tugevat strateegilist eesmärki kui hariduses ei ole kultuuris tõesti seatud, aga rahandusministrina olen ma ise ja nüüd oleme valitsuse tasandil neidki püüdnud eelistada. Kultuurile kulutame tegelikult rohkem SKPst kui vist ükski teine riik, vähemasti Euroopas küll.»

Millal jõuab õpetajate palk lubatud tasemele? Kas Jürgen Ligi nõustub Lauri Leesi väitega, et hariduses on raha nii et tapab, ainult mitte õpetajate ehtsaks palgatõusuks?

«Taotlen 120 protsenti keskmisest väga tülikal moel, ka tänaohmikusel nõupidamisel. Õpetaja Lauri Leesiga ma päris nõus pole, aga tõsi: struktuursed muutused, sealhulgas koolivõrgus, on palgatõusu oluline allikas. Ja palgatõus on viimastel aastatel ilmselt arenenud maailma rekord, nii kinnitab vähemasti OECD. Pingutame edasi.»

Palgaraha jaotamine pearaha põhimõttel tingib juba algklassides 30 ja enama õpilasega klasse, kannatab hariduse kvaliteet. Milline oleks optimaalne klassi täitumus astmete kaupa?

«Eestis on OECD keskmisega võrreldes väikseimad klassid, aga uuringud ei näita, et väike klass annaks eelise tulemustes, olulisem on ressursi suunamine õpetajale ja õppevarale. Sotsiaalsetes kontaktides ja oskustes võib suuremal klassil eeliski olla. 30 õpilasega klasse on vähe jäänud – seal, kuhu tung on tulemuste tõttu suur. Aga klassi suuruse otsustab siiski koolipidaja, meie signaal olla mõistlik on seaduses kaudne.»

Rikaste riikide OECD liikmete hulgas on Eesti viimaste seas noore õpetaja palga poolest ja viletsaima näitajaga noorte meesõpetajate osas. Milline lootus on seda pilti muuta?

«Palju sõltub ameti väärtustamisest ühiskonnas üldse, aga palga ja õiguste teema on meil päevakorras kuumade seas. Ootused meeste palga suhtes on peredes paraku endiselt kõrgemad, mis mõjutab valikuid. Seda pole mõtet eitada.»

Kuidas kindlustatakse, et maapiirkondade põhikoolides on tasemel õpetajad?

«Palgatõusu, õiguste fikseerimise, ameti väärtustamise ja koolivõrgu korrastamisega. Täiskoormus annab täispalga, osaline osalise. Aga maa keskmiste palkadega võrreldes pole õpetaja palk halb, on kohti, kus see on lausa kadedust tekitanud. Eks elukeskkond üldiselt ja kogukond ole inimeste valikutes tähtsad, aga maksame ka alustavatele õpetajatele eraldi toetust.»

Mida on plaanis ette võtta põhikoolijärgsete erialavalikute laiendamiseks kutsehariduses?

«Valik sõltub õppijate arvust, aga see on õppekavade arvu poolest kiiresti ka kasvanud. Tööandjate ootused pole olnud alati realistlikud, ometi tehakse nendega tihedat koostööd. Probleeme on vastavuses tööturu, kooli maine, liiga pika õppega mõnel erialal, liiga kitsaste erialadega. Parandamist on siin üksjagu.»

Riiklikud plaanid näevad ette digiõppele üleminekut. Paljud kohalikud omavalitsused on digipädevuse tagamise kohustuse delegeerinud koolijuhile ilma piisava rahalise panusega. Kuidas kavatakse riik luua võrdsed võimalused erineva IT-alase tehnopagasiga koolidele?

«Üleminekut pole tegelikult plaanis, on pädevuste ja võimaluste loomine. Digiõppevara on juba praegu ja seda luuakse juurde, et ka nutiseadmeis oleks tösisema tegevuse võimalused. 2016–2017 toetame koolipidajaid seadmete soetamisel, aga see jääb ikka koolipidaja ülesandeks. 2020. aastaks tagame digivara tasuta kättesaadavuse, kus see on vajalik, e-koolikotis.»

FOTO: JAANUS LENSMENT

Miks on riigieksamid ebaproportsionaalselt kaldu faktiteadmiste kontrollimise poole võrreldes loovusega?

«Loovuse osakaalu oleme tõstma hakanud, matemaatikas sealhulgas. Aga faktiteadmisi ei tohi alatahtsustada, neile tugineb nii teadmine kui mõtlemine. Mõlemad on tähtsad.»

Miks on vaja muuta erakooliseadust vahele enne haridusreformi ja haridusseaduse vastuvõtmist?

«Seda tulnaks teha märksa kiiremini ja 2010. aasta otsus oli ränk viga, mille riigikohus põhiseadusevastaseks tunnistas. Hetkeolukord ei ole õiglane ei laste ega omavalitsuste seisukohalt ja seab tasuta hariduse kvaliteedi tugeva surve alla, mis ei vasta põhiseadusele.»

Kas ja kuidas on kavas hinnata haridusreformi tulemuste – riigigümnaasiumide – kvaliteeti?

«Kriteeriume on palju: eksamitulemuste kõrval kogukonna suhtumine, kui palju minnakse kõrgkooli, tippude ja raskustega õpilaste toetamise edukus, avatus kogemusi saada ja jagada.»

Kas edaspidi on kõik gümnaasiumid riigigümnaasiumid? Eldades, et selleks kulub aega, siis miks peab vahepeal toimiva süsteemi lammutama ja elujõulised koolid keskustes ebavõrdse rahastamisega välja suretama?

«Lammutamise ja suretamise plaane pole, küll aga kvaliteediga. Midagi head ei lähe kaduma. Riik võtab vastutuse gümnaasiumiastmes tasapisi üle, arvestame aastaga 2023, ent kohalikele omavalitsustele jääb nende pidamise õigus alles. Tõenäoliselt reguleeritakse koostöö halduslepingutega.»

Online-intervjuu sai teoks koostöös Pärnu Postimehega. Valgamaalase toimetuse tegi esitatud küsimuste seast valiku.

Valgamaalane

Vabaduse 38, Valga 68204.
ajaleht@valgamaalane.ee, www.valgamaalane.ee

ANNA VIHJE:
vihje@valgamaalane.ee, tel 766 3888.
Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt toimetuses
E-R kl 9–17.

Sekretär/klienditeenindaja Tiina Saaron
tel 766 1960, faks 766 1961 kuulutus@valgamaalane.ee.

Peatoimetaja Sirli Homuha, tel 766 1962.
Tegevtoimetaja Jaan Rapp, tel 766 1976.
Reporterid: Sirje Lemmik, Rein Sääinas, Lea Margus,
Taavi Niitsee ja Liisi Ploom. Fotograaf Arvo Meeks.
Keeletoimetaja Aime Hõbeõgi. Küljendaja Jüri Rüsülainen.
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Ainar Tamm,
tel 766 1978, ainar.tamm@ajaleht.ee.
müügispetsialist Viktoria Täht,
tel 766 1977, viktoriat.tah@ajaleht.ee
müügispetsialist Kristel Reidla
tel 766 1967, kristel.reidla@ajaleht.ee

Ajalehe tellimine tel 766 1960.
Ajaleht ilmub kolm korda nädalas:
teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.
Kuutellimus eraisikule 7,90 €, juriidilisele isikule 11,00 € indeksi 69849.
Trükk: AS Kroonpress, Tartu.
Väljaandja AS Postimees Grupp.
Juriidiline aadress:
Gildi 1, Tartu 51095, reg nr 10472757,
KM reg nr EE100046003, a/a EE712200221011281231, Swedbank,
e-post: ajaleht@ajaleht.ee, arvete e-post: arved@ajaleht.ee

Finantsjuht Pilvi Sume,
tel 447 7099, pilvi.sume@ajaleht.ee.
Toimetuse ei tagasta ega retsenseeri kirju ja kaastöid ning jätab endale õiguse neid toimetada ja lühendada. Autori aadressi ja isikukoodita kaastöid ei honoreerita. Toimetuse ei vastuta kuulutuste ja reklaami sisu ning õigekirja eest. Kõik ajalehes avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Postimees Grupp Kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel 646 3363.

Filmi ühe peategelase Hansu (Jörgen Liik) näoilmeid ja liikumist lumemehe sulamise hetkel koordineeris režissöör ja stsenaarist Rainer Sarnet otse kaamerapilti vaadates.

FOTOD: TAAVI NIITTEE

Rehepapi filmimine jõudis Eesti pinnal lõpule

TAAVI NIITTEE
taavi.niittee@ajaleht.ee

Eelmise nädala lõpus ja käesoleva alguses käisid Karula rahvuspargis viimased kodumaised filmivõtted, mis lubavad juba tuleval sügisel Andrus Kiviräha «Rehepapi» surematule kinolinale tuua.

Karulas Mäeküla talu tiigi juures filmiti esmaspäeva õhtupoolikul üles stseen, kus filmi peategelane Hans, keda kehastab Jörgen Liik, leiab armastatu südame võitmiseks meisterdatud lumemehe eest praktiliselt sulanuna. «Lumemees lubab viimastel hetkedel Hansule, et jutustab sula veena tema armuloost tervele ilmale,» kirjeldas filmi produtsent Katrin Kissa stseeni tausta.

Kissa kinnitas, et tolle päeva pea olematud lumeolud sobituvad stseeni ideaalselt, kuna just nagu kevadise sula ajal, kattis maapinda õhukene lõrtsikiht. «Suurema lumega tegime kõik vajalikud võtted juba ära,» rääkis Kissa, kelle sõnul on kusagil pool filmist üles võetud just Karula rahvuspargi metsades ja põldudel.

«Üks põhjus on siinne ilus loodus, aga lisaks peame silmas pidama, et kaadritesse ei satuks elektriline või et lähedalolevatelt autoteedelt ei kostaks müra,» Kissa sõnul on nad lisaks Karula-

Filmi üheks omapärasemaks stseeniks olev lumemehe sulamine võeti produtsent Katrin Kissa sõnul üles etapipidena, mistõttu seisis võttepaiga servas mitu erinevas sulamistadiumis lumemeest.

le filmimas käinud üle kogu Eesti – Saaremaal, Luke mõisapargis, Kolga ja Malla mõisas, Tallinna linnas ja Harjumaal.

Vaevaline protsess

Filmimeeskonna kunstnike ülesanne oli esmaspäeval ette valmistada lumemees selle sulamise eri staadiumides, kuna filmis tehakse üldse väga vähe eriefek-

tideid arvuti abiga. Nii ka ühe olulisema stseeni juures. «See hakkab tõenäoliselt välja nägema kõvasti kallim, kui see tegelikult maksab. Teeme kogu filmi suhteliselt väikese eelarvega, kuigi lugu on päris keerukas,» lisas Kissa.

Viibides võtteplatsil, sai ilmsiks, kui võrd vaevuline on tegelikult ühe kvaliteetse filmi valmistamise protsess. Filmis umbes minuti kestva stseeni jäädvustamiseks kulus pea kaks tundi, mille vältel jagas režissöör näitlejale näpunäiteid, viimistleti võttepaiga kujundust, liigutati tehnikat, prooviti erinevaid kaameranurki ja palju muud.

Lisaks pidid helimehed nii mõnigi kord filmimise katkestama, kuna võtteplatsile kostus kõrgel taevas lendava reisilennuki müra.

Kuna film valmib Eesti-Hollandi-Saksa ja Poola koostöös, ei olnud kõik võtetel viibinud meeskonnaliikmed eestlased. Kuna näiteks võtetel osalevad helimehed on Hollandist ja ka eriefektid filmile teevad sealseid tegijad, käis kogu filmi tehniline pool ühises inglise keeles.

Pärast viimaste vajaminevate välikaadrite salvestamist liigub kogu filmitegemine edasi Poola, kus paralleelselt võtetega juba aset leidmas filmi montaaž. Seal saab film endale ka pilditöötluse ja muusikalise tausta.

Film armastusest ja krattidest

Eesti filmi instituudi tutvustuse kohaselt leiab valmiva filmi tege-

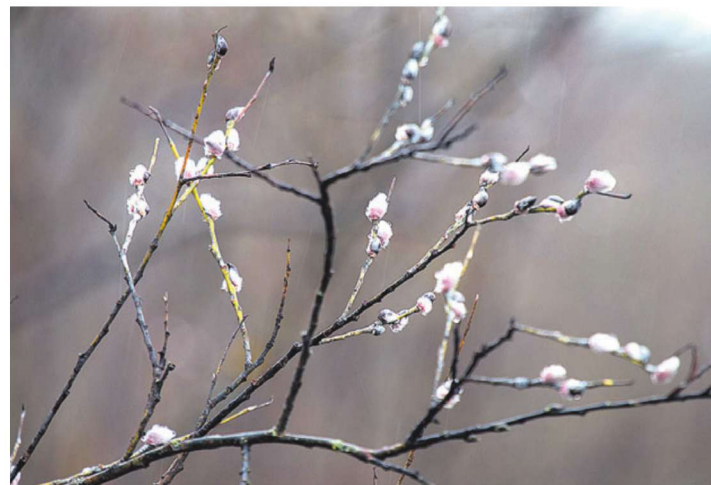
vus aset novembrikuises paganlikus eesti külas, kus liiguvad ringi libahundid, katk ja vaimud. Külainimeste peamine mure on, kuidas elada üle külm ja pime talv. Varastatakse üksteise, Saksa mõisnike, vaimude, kuradi ja Kristuse tagant. Et elu sees hoida, antakse hing kratile, kes aitab rohkem varastada.

Kuna varastamine on inimeste ainus kinnisidee, on külainimesed ise muutunud hingetuteks olenditeks, kes meenutavad üha rohkem kratte. Mustvalge filmi peategelane on noor talutüdruk Liina, kes on õnnetult armunud külapoiss Hansu. Filmis segunevad must huumor, romantiline armastuslugu, õudus ja maagia.

Filmi keskseid tegelasi mängivad Jörgen Liik, Rea Lest, Arvo Kukumägi, Taavi Eelmaa, Katariina Unt, Meelis Rämmeld ja Jaan Tooming. Filmis stsenaarist ja režissöör on Rainer Sarnet ja produtsent Katrin Kissa. Operaator on Mait Mäekivi. Kunstilise poole eest vastutavad Jaagup Roomet ja Matis Mäesalu ning kostüümikunstnik Jaanus Vahtra. Kratid toob ellu kunstnik Jaanus Orgusaar ja grimmikunstnik on Anu Konze.

Plaanide kohaselt tuleval sügisel esilinastuva «Rehepapi» Eesti-poolne tootjafirma on Homeless Bob Production ning filmi valmistamist toetavad Eesti filmi instituut, Eesti Kultuurkapital ja Media Slate Funding. Filmi arendamist on Hooandja keskkonna kaudu toetanud ka Eesti filmisõbrad.

TABATUD HETK

Looduse rütm on segamini: südatalvel ilmutavad end kevademärgid. FOTO: ARVO MEEKS

95

protsendile Valgamaal maatulundusmaade müügis olnud üksustest tehti pakkumised ning selle näitajaga oli maakond teiste seas esirinnas. Üle Eesti võõrandas maa-amet 2653 hektarit maad, millest laekus riigieelarvesse ligi 10 miljonit eurot. (BNS)

Nagu vedrudenil põlenud voodimadratsist järeldada võib, alkoholihoov, sigaretid ja tukastamine kokku ei käi. FOTO: TAAVI NIITTEE

Ühe päeva jooksul kaks voodipõlengut

Teisipäeval kell 16.22 saabus häirekeskusele ärev teade põlengust Sangaste vallas. Teate kohaselt tuli Tiidu külas asuva kahekoruselise elumaja 1. korruse korterist suitsu. Helistaja sõnul viibis korteris ka inimene.

Kohale sõitsid nii päästjad, kiirabi kui politsei. Esimesena sündmuskohale jõudnud Sangaste vabatahtlikud päästjad sisenesid akna kaudu korterisse ja avastasid hõõguvalt diivanilt 41aastase joobetunnustega mehe, kelle nad läbi akna õue juhatsid. Meedikud andsid mehele esmaabi.

Põlev diivan visati samuti aknast välja, see kustutati ning hiljem tuulutati ruumid. Ohtlik olukord sai kiirelt likvideeritud ja suurem kahju jäi sündimata. Signaali andva suitsuanduri leidsid päästjad spordikotist, mis ei ole selleks ettenähtud koht.

Päästjad põlengu tekkepõhjust veel öelda ei oska. Kohapeal viibinud uudistajate sõnul oli aga korteris viibinud mees alkoholijoobes ja suitsumees ning võis seetõttu suitseva sigaretiga magama jääda.

Samal päeval kl 20.19 sõitsid päästjad Otepää linna Kopli tänavale, kus joobes magama jäänud korteriomaniku sigarett oli süttinud diivan. Päästjad valasid diivani veega üle, põletada saanud kannatanu anti üle meedikutele.

TAAVI NIITTEE

Sügavkülmikust kadus toit

Politsei sai 2. veebruaril teate, et Helmes vallas on luku lõhkumise teel sisse murtud puukuuri ning sealsest sügavkülmikust varastatud liha- tooteid, maasikaid ning hapukapsast.

Kahju on 128 eurot. (VM)

KÜSIMUS-VASTUS

Kui sageli tuli eelmisel aastal Valgamaal ette juhtumeid, mille puhul loomad inimesi tõsiselt vigastasid?

IIRIS SALURI, terviseameti avalike suhete juht: «Eelmisel aastal Valgamaal jäid inimesed loomade teele ja sattusid nii-öelda rünnaku ohvriks 35 korral. 26 juhul oli tegemist koerahammustustega, seitsmel juhul põhjustas vigastusi kass ja ühel korral deegu.

Erilisi muutusi varasemaga võrreldes antud statistika puhul Valgamaal välja tuua ei ole võimalik.»

Otepääl pannakse laupäeval saunad küdema

Talvepealinnas Otepääl saab 6. veebruaril teoks 7. Euroopa saunamaraton. Registreerunud on paarsada võistkonda, lisaks paarkümme välismaist tiimi.

Kui ilmaolud kipuvad muudele talispordiüritustele saatuslikuks saama, siis saunamaratoni see oht ei ähvarda – jääaukude asemel saavad saunalised karastuda külmas vees. Maratoni peakorraldaja, Otepää valla kultuurijuht Sirje Ginter ütles, et osaleda soovijaid

oli sellel aastal väga palju ning kõik kahjuks starti ei pääse.

«Otepää saunamanikl on laupäeval käed jalad tööd täis, sest kütte pannakse paarkümme piirkonna sauna,» sõnas Ginter. Nagu traditsiooniks saanud, valivad saunalised ka sellel aastal lemmiksauna – see saab auhinna suhaku. Vallalt on parimatele saunadele preemiaks küttepuid. Peauhind on kümblustünn, lisaks on hulgaliselt muid auhindu.

Start ja finiš on Kääriku spordikeskuses. Samas on ka kokkuvõtete tegemine ja autastamine ning järeldusi, mis on saunalistele tasuta. Maratoni korraldavad Otepää kultuurikeskus, saunamanikud ja vabatahtlikud, toetab Otepää vald.

Euroopa saunamaraton on EHE Lõuna-Eesti turismisündmuse 2015 nominent ning üks Otepää 900 aasta juubeli üritustest. (VM)

Üks sõiduk otsapidi kraavis, teine keset teed

Teisipäeval tuli Valga politseil tegeleda kahe juhtumiga, mis olid seotud sõidukitega, andis teada politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Kerly Peitel.

Päeval ajal sai politsei teate, et Valgas poodi läinud meest jäi ma- ja ette autosse ootama tema 53aastane sõber, kes oli poes käija tagasi tulles sõidukiga lahkunud.

Kuna tegu sõpradega, arvati esiti, et tegu on lihtsalt inimeste vahelise arusaamatuses, kas ja kes keda ootama pidi. Tunnike hiljem leiti aga sõiduk Võru-Mõniste-Valga teelt, kus see seisis sõiduteel ning võinuks tekitada liiklusohtliku olukorra.

Teadu oli mehe riietus, tema kasutatav telefoninumber ning samuti asjaolu, et mehel võib olla tervisehäireid. Mehega saadi telefonitsi ühendust, kuid kuna tema jutt oli arusaamatu ning tema täpset asukohta välja selgitada ei õnnestunud, positsioneeriti igasuguse täiendava ohu vältimiseks kiirelt tema telefoni.

Isiku ligikaudse asukoha tuvastamise järel asusid patrullid piirkonda läbi otsima ning leidsid mehe peagi Võru vallas ühelt külateelt üles. Mees viidi tervisekontrolliks haiglasse.

Kella 22 paiku aga teatati, et Valgas Metsa tänaval veepuhastusjaama juures on sõiduk kraavi sõitnud. Samuti nähti, et masina juurest jooksis minema mitu inimest.

Politsei selgitas välja, et 15 aastat vana Mazda oli kraavi tagurdanud, ka oli avariiline selle esiosa. Politsei võttis ühendust sõiduki omanikuga, kes kinnitas, et oli auto ammu ära müünud ega tea, kes seda võiks kasutada. Varasemalt on politsei sama sõiduki roolist tabanud ühe juhtimisõiguseta noormehe. Täpsemate asjaolude väljaselgitamiseks teiseldata sõiduk parklasse. (VM)

15 aastat vana Mazda oli kraavi tagurdanud, ka oli avariiline selle esiosa. FOTO: POLITSEI

Haigla palub gripi leviku tõttu patsiente mitte külastada

Valga haigla kehtestas tänasest külastuspiirangu. Piirang on seotud gripi ja ülemiste hingamisteede viirushaiguste laiaulatusliku levikuga. Piiranguga seoses palutakse haiglas ravil viibivaid patsiente kõrge nakkusohu tõttu mitte külastada, et vähendada nii patsientide kui personali nakatumisohu.

Gripi ja viirushaiguste taandudes teavitab haigla külastuspiirangu lõppemisest ning annab sellest avalikult teada.

Terviseameti teatel jätkus 25.–31. jaanuarini Eestis grippi ja ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse haigestumise kasv. Arstiabi vajas 6194 inimest, haigestunute hulk suurenes eelnenud nädalaga võrreldes 33 protsenti. Oluliselt kasvas grippi haigestunute arv. (VM)

REITING

Reiting Koolituskeskuse kursused Tartus:

- 09.02** Tulemusliku laotöö juhtimise kursus laojuhile, 8 akad t.
- 11.02–21.07** Koolitaja koolitus, 80 akad t.
- 16.02–20.04** Lapsehoidjate kursus (koos juhendatud praktikaga), 240 akad t.
- 22.02** Internetiturunduse põhialused, 8 akad t.
- 25.02–22.04** Hooldustöötajate koolitus (koos juhendatud praktikaga), 224 akad t.
- 01.03–12.05** Sekretäri-juhiabikursus (võimalik valida personaal- ja/või raamatupidamise õppega), alates 164 akad t.
- 02.03** FIE raamatupidamine ja maksud, 8 akad t.

INFO JA REGISTREERIMINE
koolitus@reiting.ee | tel 733 3690
VAATA VEEL KOOLITUSI www.reiting.ee
LEIA MEID facebookis - Reiting

Aselinnapea nendib, et T-tähe kujuline ristmik Valgas on tegelikkuses kujunenud suureks kolmnurkseks väljakuks, kus sõiduridu Pika tänava alguses lausa viis. «Jalakäijad ja teised kergliiklejad on sellele ristmikule sattudes nagu tundmatus kohas vette visatud.» FOTO: REIN SÄINAS

Viierealine ristmik jääb rahalaeva ootele

JAAAN RAPP
jaan.rapp@ajaleht.ee

Valga ärimees Allain Karuse sattus Valgas Statoili bensiinijaama juures nägema, kuidas lapsevankriga noor ema liikluskeerises hätta jäi. Aselinnapea tunnustab, et tegu on tõsise murekohaga.

«Täna nägin kurba vaatepilti, kuidas noor ema vankriga, kus peale lapse veel tapeedirullid, proovis Statoili juurest pääseda üle tee bussiootepaviljoni taha parki ehk Pedeli puhkealale,» rääkis AS A-Karuse omanik ja juht Karuse. Tema sõnul nõudis teeületus naiselt tublisti aega ja vaeva.

Ettevõtja nentis, et probleem on tegelikult ammune. Värske kogemus lihtsalt mõjus sedavõrd häirivana, et sundis toimetuse poole pöörduma. «Seal on tihe liiklus, rekkad sõidavad – selline olukord pole normaalne. Kuidas pääseb jalakäija ohutult K-Rauta poodi või Automaailma? Samuti algab kergliiklustee Transpordi

tänav algusest – kuidas saab jalakäija Pikalt tänavalt sinna? Või Tartu maantee surmuaiale?»

Teine toimetuse poole pöördunud lugeja Andres Eiche aga tõi välja, et ristmik pole ohtlik mitte ainult jalakäijatele, vaid ka autojuhtidele. «Proovige Pika tänava poolt teha vasakpöört Tartu tänavale, kui äärmises parempoolses reas, keegi pöörab linnast välja – eriti kui tegemist on suure veoautoga. Läheb tükk aega, enne kui tekib piisav nägemisulatus manöövri ohutuks sooritamiseks.»

Jalakäijad nagu tundmatus kohas vette visatud

Valga aselinnapea Enno Kase tunnistas, et Tartu ja Pika tänava ristmik on linnavalitsusele suur murekoht. «Autode liiklus on tihe. T-tähe kujuline ristmik on tegelikkuses kujunenud suureks kolmnurkseks väljakuks, kus sõiduridu Pika tänava alguses lausa viis. Jalakäijad ja teised kergliiklejad on kõnesolevale ristmikule sattudes nagu tundmatus kohas vette visatud.»

Aselinnapea nentis, et tegelikult on kõigi liiklejate seisukohalt parim lahendus ristmikule olemas – Tartu ettevõtte Toner-Projekt OÜ koostatud projekt. Rahanappuse tõttu pole seda aga seni ellu viia õnnestunud.

«Raha on kulunud viimastel aastatel vee- ja reoveetorustike ehitusejärgseks teekatete täis- ja osavahetuse ehitusejärgseks kõnniteede taastamiseks.»

Käesoleval ajal otsib linnavalitsus Kase kinnitusele rahalisi võimalusi nii Tartu ja Pika tänava ristmiku ümberehitamiseks kui probleemse Võru tänava teekatete uuendamiseks. «Teekatetega seotud muresid ei ole vaja loetledagi – seda näevad ja tunnevad liiklule pidevalt.»

Linnavalitsuse esindajana soovib ta jalakäijatel kasutada ristmiku ületamiseks kohti, kus tänav normaalses tavalaiuses. «See eeldab muidugi teekonnapikenemist, aga ohutuse nimel tuleb seda teha.»

Häid teeületuskohti pole

Allain Karuse tõdes seepeale, et tema hinnangul Pika tänava alguses häid võimalusi sõidutee ületamiseks paraku napib. «Varem oli vähemalt kergliiklustee otsas ülekäigukoht – märgid ja puha. Miks see ära oli vaja kaotada, seda ma ei mõista.»

Valga linnavalitsuse linna- ja maanteeamet juhataja Arno Uprus on varasemas intervjuus kinnitanud, et sealset ülekäigu-

rada ei tähistanud linnavalitsus enam seetõttu, et leiab, et seal ei ole see otstarbekas.

«Selleks on ka liiklusohutusala põhjus. Uuringud on näidanud, et sellistes kohtades on tähistatud ülekäigurajad ohtlikumad kui tähistamata – nii kummaline kui see ka ei tundu. Intensiivse liiklusega kohtades on ohutumad ohutussuuretega ja spetsiaalselt valgustatud ülekäigurajad. Selles kohas aga ei ole valgustust ja teisel pool ei ole isegi kõnniteed. Eks inimestel tuleb seal olla tähelepanelikum,» rääkis Uprus 2014. aasta lõpus.

Karuse peab aga ülekäiguraja kaotamist valeks ja ohtlikuks sammuks. «Nüüd läheb jalakäija üle tee täiesti suvalises kohas.»

Veel rõhutas ta, et kuigi paljud kasutavad võimalust liikuda kesklinna poolt Transpordi tänavale läbi Statoili jaama, ei ole see sugugi ohutu.

Enno Kase tõdes, et tankla territooriumi lähimata Transpordi tänavalt ja kalmistu poolt tulijatel Pedeli puhkealale jõuda praeguses olukorras ei ole võimalik. «Tankla territooriumil on liiklus aeglasem ja see ala on valgustatud ning praegu on see jalakäijatele kõige ohutum teekond,» kinnitas ta.

Läti kolleegid pöördusid murega Eesti politsei poole

Politsei tuleb autojuhtidele meelde, et kui Eestis liigeldes ei ole juhiloa kaasas kandmise kohustust, nõutakse seda teiste Schengeni riikide teedel liigeldes.

Politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Kerly Peitel sõnul on viimasel ajal naaberriigi kolleegidelt politseile laekunud infot, et paljudel juhtudel ei ole Läti väisavatel Eesti kodanikest sõidukijuhtidel kaasas juhtimisõigust tõendavat dokumenti.

Politsei tuleb roolikeerajatele meelde, et Eestis ei ole autojuhil kohustust kaasas kanda Eestis väljaantud juhiluba. Samuti ei ole kohustust Eestis liigeldes kaasas kanda sõiduki registreerimistunnistust, kui juht on kantud liiklusregistrisse omanikuna, vastutava kasutajana või kasutajana – ka juhtudel, kui omanik, vastutav kasutaja või kasutaja viibib

Autoga Läti minnes peab juhiluba alati kaasas olema.

FOTO: TOOMAS HUIK / POSTIMEES

sõidukis. Küll peab olema kaasas isikut tõendav dokument.

Piiri taga sõitmisel peab kaasas olema nii isikut tõendav dokument, juhiluba kui sõiduki registreerimistunnistust ning aeganõudvate asjaajamiste vältimiseks võimalusel ka kindlustuspoliisi.

Lõuna prefektuuri liiklusjärelvalvetalituse juht Alvar Pähkel sõnas, et juhiloa võib koju jätta vaid siis, kui loa on väljastanud maanteeamet ning sõidetakse üksnes Eesti piires. «Kui oma teekonnal plaanitakse pilk peale heita näiteks Läti vaatamisväärsustele, peavad need dokumendid alati käepärast olema,» toonitas ta.

Oluline on seegi, et kui Eesti kodanikule on väljastatud teise Euroopa Liidu riigi juhiluba, tuleb seda ühtmoodi kaasas kanda nii Maarjamaa kui välismaa teedel liigeldes. (VM)

Rongisõit muutub kallimaks

Eesti reisirongiliiklust korraldav Elron andis teada, et 15. veebruarist hakkab kehtima uus sõidupiletite hinnakiri. «Rongipiletite hinnad tõusevad keskmiselt 5 protsenti. Lühemate sõitude puhul lisanud piletihinnale keskmiselt vaid 10 senti, seejuures jääb mitmetel juhtudel sõidu hind endiseks,» selgitas Elroni müügi- ja arendusjuht Ronnie Kongo.

Tema sõnul vajavad rongipiletite hinnad korrigeerimist, kuna Elron suurendab uuel aastal reisijatele pakutava teenuse mahtu umbes 6% võrra, kiireid ühendusi on lisatud Narva ja Tartu liinile, rongiliiklus tiheneb ka mujal. «Suurenev diiselkütuse aktsiis ja kasvavad raudtee kasutustasud moodustavad olulise osa Elroni kuludest.»

Uuendusena hakkab Elron 15. veebruarist veebimüügis pakkuma vabalt valitava päevade arvuga perioodipileteid, mis annab püsiklientidele võimaluse sõite ökonoomsemalt planeerida. Perioodipiletit on võimalik osta kuni 90 päevaks.

«2015. aasta oli Elronile igas mõttes edukas – suurenesid rongisõitjate arv ning piletimüügi tulu,» ütles ettevõtte juhatuse esimees Andrus Ossip. «Tulemused ületasid tunduvalt aasta alguses seatud eesmärgi.»

Elroni rongidega sõideti eelmisel aastal üle 6,5 miljoni korra, reisijate arv on kasvanud 12%. Elroni mullune piletitulu kasvas aastaga 17% – 11 773 000 euron. «Röömu valmistab ka aasta keskmine liiklusgraafiku täitmise protsent, mis oli 99,35% elektrirongide ja 98,46% diiselrongide puhul,» lisas Ossip.

Tema sõnul on Eestis lisandunud palju igapäevaseid rongisõitjaid. «Inimesed on otsustanud teha keskkonnasäästliku valiku ning eelistavad rongi isikliku autoga liiklemisele. Oleme omalt poolt teinud pingutusi selleks, et reisijatele oleks rongide kasutamine võimalikult mugav. Samuti teeme sõiduplaanidesse muudatusi, lähtudes reisi- jate vajadustest.»

Tallinna ümbruses tehti kõige enam sõite 2015. aasta jooksul Tallinna–Paldiski (1 236 000), Tallinna–Riisipere (921 000) ja Tallinna–Aegviidu (846 000) liinil; kaugliinidest olid kõige populaarsemad Tallinn–Tartu (950 000 reisi) ja Tallinn–Viljandi (479 000 reisi).

Keskmiselt tehti Elroni rongidega 18 000 reisi päevas. Aasta jooksul osteti kõige rohkem pileteid ühele Elroni sõidukaardile 765 tükki, summa poolest kõige enam 1965 euro eest.

Elroni kommunikatsiooni- ja turundusjuht Mai Vahtrik kinnitas Valgamaalasele, et kindlasti saab ettevõtte rahule jääda ka sõitjate arvu kasvuga Tartu–Valga liinil. «2015. aastal tehti sel liinil 182 000 reisi, mis oli 32% enam kui 2014. aastal (138 000 reisi).»

Vahtrik kinnitas, et ettevõtte püüab lisaks ühendusele Tartuga pakkuda valgamaalastele jätkuvalt ka võimalikult kiiret ühendust pealinnaga, mistõttu on kõik Tartu–Valga ja Valga–Tartu reisid seotud Tallinna–Tartu liini ekspressreisidega. (VM)

Ettevõtete maksekäitumine aastaga halvenes

SIRJE LEMMIK
sirje.lemmik@ajaleht.ee

Kuigi ettevõtete maksekäitumine Eestis üldiselt aastaga halvenes ning kasvasid nii äripartneritele kui riigile võlgu jäädud summad, on Valgamaa oma positsiooni selles pingeras hoopis parandanud.

Krediidiinfo koostatud Eesti ettevõtete maksekäitumise 2015. aasta teise poole statistikast selgub, et maksehäirete ehk ettevõtete omavaheliste võlgade summa kasvas 23 protsenti, moodustades kokku veidi üle 54 miljoni euro. Keskmise maksehäire suurus oli 997 eurot.

Maksehäirete kogusummast 67 protsenti kuulub kinnisvarasektorile, kus võlad kasvasid aastaga poole võrra. Need suurenesid ka ehituses, majutuses ning toitlustuses: kolm sektorit andsid 77 protsenti maksehäirete kogusummast.

Suurimad võlad tööstuses

Maksuvõlgade summa ehk ettevõtete võlad riigi ees kasvasid 1,2 protsenti ja moodustasid 35 miljoni eurot. Keskmine maksuvõlg oli 2551 eurot. Selliste võlgadega ettevõtete osatähtsus kasvas aastaga 5,3-lt 5,5 protsendile. Suurima maksuvõlaga sektoriteks tõusid mäetööstus ja töötlev tööstus, mille võlad moodustasid üle neljandi ku maksuvõlgade kogusummast.

Maksehäiretega ettevõtete arv jätkas mõõdukalt vähenemist ja see hõlmas kõiki valdkondi peale põllumajandussektori. Maksehäiretega oli 2564 aktiivselt tegutsevat ettevõtet ehk 3,3 protsenti. Kõige rohkem on äripartneritele võlgu olevaid firmasid majutus- ja toitlustussektoris ning ehitussektoris – vastavalt 6,5 ja 6,1 protsenti. Ka arvuliselt oli võlglasti kõige enam – 517 ettevõtet – ehitussektoris.

Maksuvõlgadega ettevõtete arv suures aastaga ligi 9 protsenti, kokku jäi riigile võlgu 4283 ettevõtet. Suurema võlglaste osakaaluga olid majutus- ja toitlustussektor ning ehitussektor. Valgamaal on aktiivselt tegutsevate ettevõtete seas maksehäiretega 27 (2014. aastal 39) ja maksuvõlgadega 71 (70) ettevõtetet.

Valgamaa firmade maksekäitumine paranes

Kui aasta tagasi juhtis Valgamaa võlglaste «edetabelit» koos Ida-Virumaaga, siis nüüd on Valgamaa oma positsiooni parandanud ning maksehäiretega ettevõtete väikese osakaalu poolest ollakse Läänemaa ja Hiiumaa järel kolmandal positsioonil. Valgamaal on see osakaal 2,7 protsenti (aasta tagasi 4,1), Läänemaal 1,9 ja Hiiumaal 2,5.

Kuigi maksuvõlgnevustega ettevõtete arv on aastataguse ajaga võrreldes ühe võrra suurenenud, on võlgu olevate ettevõtete osatähtsus vähenenud 7,4 protsendilt 7,2-le. Selle näitajaga on Valgamaa aga endiselt vabariigis kehvast seisust. Sarnane on see number Järvamaaga, kõrgemad on need näitajad veel Võru- ja Jõgevamaal, vastavalt 7,4 ja 7,6 protsenti. Madalaim on see näitaja Hiiumaal – vaid 2,1 protsenti.

Kõige rohkem olid nii äripartneritele kui riigile võlgu majutus- ja toitlustussektoris tegutsevad firmad. Äripartneritele oli võlgu 156 ettevõtet ehk 6,5 protsenti ja riigile 251 firmat ehk 10,5 protsenti ettevõtete koguarvust. Foto on illustratiivne. FOTO: KRISTJAN TEDEMA / POSTIMEES / SCANPIX

STATISTIKA

VÕLGNEVUSTEGA ETTEVÕTETE OSAKAAL (protsentides)

2. poolaasta	maksehäiretega		maksuvõlgnevustega		ettevõtete arv
	2014	2015	2014	2015	
Harjumaa	3,8	3,2	4,7	5,1	46 183
Hiiumaa	4,7	2,5	5,0	2,1	436
Ida-Virumaa	6,4	6,2	7,2	6,7	3 581
Jõgevamaa	4,1	4,2	8,4	7,6	1 107
Järvamaa	4,6	4,3	7,4	7,2	1 148
Läänemaa	2,8	1,9	5,7	5,6	1 154
Lääne-Virumaa	3,7	3,2	6,5	6,5	2 471
Põlvamaa	4,3	3,0	6,3	6,4	987
Pärnumaa	3,3	3,3	6,5	6,6	4 191
Raplamaa	4,0	4,0	5,7	5,8	1 678
Saaremaa	3,3	3,1	5,6	5,8	1 642
Tartumaa	3,4	2,9	5,7	5,8	8 592
Valgamaa	4,1	2,7	7,4	7,2	989
Viljandimaa	3,0	3,5	6,1	6,3	1 808
Võrumaa	3,1	3,1	6,3	7,4	1 247
Kõik	3,8	3,3	5,3	5,5	77 214

Maksehäire on laenusaaja poolse rahalise kohustuse täitmata jätmise rohkem kui 45 päeva. Häireks loetakse võlgnevus alates 30 eurost koos intersside ja viivistega.

Maksuvõlgade osas on statistikasse kaasatud võlad alates 640 eurost.

Allikas: Krediidiinfo AS

Lihatööstus kandideerib auväärsele tiitlile

Täna selgub Tallinnas järjekordselt Eesti kõige keskkonnasõbralikum ettevõtte, sedapuhku on kandidaatide seas ka Valgamaa firma.

Tiitlile kandideeriva 13 ettevõtte seast leiame ka Otepää lihatööstuse Edgar. Kesk-konnaministeeriumi avalike suhete osakonna peaspetsialist Maiken Mihelson ütles Valgamaalasele, et ettevõtte kandideerib konkursil oma uuendusliku pinnasefiltril töötava puhastiga.

«Reovesi puhastatakse Tartu Ülikooliga seotud ettevõtte Kompaktfilter OÜ välja-töötatud talvekindlas pinnasefiltritel põhinevas puhastis, mis kasutab kokkuhoidlikult ettevõttest välja-juva reovee soojust. Ettevõtte on kohaliku tooraine kasutamise tõttu väikse ökoloogilise jalajäljega,» selgitas Mihelson.

Samuti tõi ta välja, et firma annab tööd maapiirkonnas elavatele inimestele, elavdades seeläbi ka regionaalset arengut.

Konkursile kandideeris sel korral 13 ettevõtet eri maakondadest. Mihelsoni sõnul pidid nad oma kandidatuuri esitama konkursile ise. «Samas on tublisid ettevõtteid võimalik konkursile ka soovitada, meie saame neile soovitusel alusel saata personaalse kutse.»

Lisaks Otepää lihatööstusele kandideerivad tiitlile Mihelsoni edastatud andmete põhjal Eesti Energia AS Iru Elektri- jaam, Ensto Ensek AS, Baltic Fibres OÜ, Arborest OÜ, AU Energiateenus OÜ, Mayer Industries AS, MTÜ Uuskasutus, Kompaktfilter OÜ, Torma vallavalitsus, Kunda Nordic Tsement AS, Lingalaid OÜ ja Viru Keemia Grupp AS.

Tiitlivõitja saab keskkonnainvesteeringute keskuse toel maksimaalselt 35 000 euro ulatuses täiustada asutuse keskkonnategevust. Lisaks valitakse võitjad kolmes alakategoorias: keskkonnajuhtimine, keskkonnasõbralik toode/teenus ja keskkonnasõbralik protsess. Konkursi võitjatele ja tunnustatutele antakse võimalus esindada Eestit üleuroopalisel keskkonnasõbralike ettevõtete konkursil European Business Awards for the Environment.

Samuti täna üleantavale aasta keskkonnateo auhinna-le on kandidaate 21. Need on JCI GO Koda, Eesti Energia, MTÜ Jazakaare Sõprade Ühing, Eesti Arengufond, Harku vallavalitsus ja OÜ Strantum, Tele2 Eesti AS, MTÜ Tallinna Linnuklubi, Sea Kayaking Estonia OÜ, Eestimaa Looduse Fond ja Avo Rosenvald, Hans Soll, MTÜ Eesti Ornitholoogiuühing, Tartu keskkonnahariduse keskus, MTÜ Elus Teadus, MTÜ Säast-va Renoveerimise Infokeskus, TLÜ Rakvere Kolledž, Jaanika Vipper, MTÜ Arboristide Koda, Balti Keskkonnapafoorum, Tiina Ploom ja Märkajad, Eesti kalastajate selts, Kati Saara Vatmann.

Selle tiitli võitja pälvib 4474 euro suuruse preemia. Mõlema kategooria võitjad saavad õiguse kasutada keskkonnamärgist.

JAAN RAPP

Rimi

SINU VÕIT!

02.02-08.02

IGA 15 € OST = 1 € KUPONG

02.02-13.02

~~5.39~~ **-42%**
3.14

Rimi Kodune hakkliha, 1 kg

SUPER HIND!

~~1.59~~ **-25%**
1.19

Õun
Royal Gala, kg

~~6.39~~ **-38%**
3.99

Sea välisfilee, kondita, kg

Rimi tomat
Chocmande, 400 g
2.38/kg

~~1.69~~ **-44%**
0.95

SUPER HIND!

0.75
+pant 0.10

Õlu A.Le Coq
Imperial, 40 cl*

- Gold, 4,8%
- Ale, 5,0%
- Märzen, 5,0%

1.88/l

Tähelepanu!
Tegemist on alkoholiga.
Alkohol võib kahjustada teie tervist.

~~4.99~~ **-41%**
2.95

Luxus
jahvatatud kohv,
500 g

- filterkannu
- presskannu

5.90/kg

Kliendikaardiga
-40%

Kõik Syoss tooted*
soodushind alates 2.05

Pakkumised kehtivad kõigis Rimi kauplustes 02.02 – 08.02.2016 v.a Vanalinna ja Tornimäe Rimis või kuni kaup jätkub.
Piltidel on illustratiivne tähendus. *valik on kaupluste lõikes erinev

Kliendikaardiga nädalalõpu eripakkumised R-P 05.02-07.02 Rimi kauplustes

Kõik Rimi Gurmee kartulid, 900 g

Kliendikaardiga
-30%

Kõik meed
• v.a kampaaniatooted

Kliendikaardiga
-25%

Kõik Nõo pakendatud viilused
• v.a kampaaniatooted

Kliendikaardiga
-25%

Kõik Kiwi
jalatsihoidusvahendid ja tarvikud

Kliendikaardiga
-30%

Nädalalõpu eripakkumised R-P 05.02-07.02 Rimi kauplustes

~~1.49~~ **-47%**

079

Füüsal, 100 g
7,90/kg

~~1.59~~ **-25%**

119

Rimi magus paprika, 250 g
4,76/kg

~~12.89~~ **-46%**

699

Tursk, kg

Ainult
hüper-
marketites!

~~18.90~~ **-21%**

1499

Cambozola
valgehallitusjuust küüslauguga, kg

Ainult
hüper-
marketites!

599

Prantsusmaa vahuvein
Barton&Guestier
NectaRose,
11%, 0,75 l*
7.99/l

Ainult
hüper-
marketites!

1699

Liköör Jägermeister,
35%, 100 cl

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Pakkumised Rimi kauplustes (v.a Vanalinna ja Tornimäe Rimi) 05.02-07.02 või kuni kaup jätkub. Piltidel on illustratiivne tähendus.

*v.a Viljandi, Magistrali ja Viimsi Rimi

Loodav keskus tahab pakkuda võimalust ka eakana õnnelik olla

LEA MARGUS
lea.margus@ajaleht.ee

Valgamaal on hulk asutusi, mis pakuvad eakatele ja puuetega inimestele teenuseid, paraku peab abi saamiseks kulutama palju aega ja närve. Selle nimel, et olukord muutuks, on käimas tihe töö.

Juba mõnda aega on koos käinud loodava sotsiaalvaldkonna kompetentsikeskuse töörühm – arutamas seda, kuidas abivajaja saaks abi ja nõustamist senisest mugavamalt, ühest kohast.

Sellised keskused sünnivad riigi, teadus- ja arendusasutuste ning ettevõtete vahelises koostöös. Keskus koondab piirkonnas ühe valdkonna ja aitab kaasa selle arengule. Valgamaal on välja valitud sotsiaalvaldkond.

Keskuse projektijuht Mati Ruul, kes on hariduselt pedagoog ja lõpetanud Tallinna Ülikooli erialal üldtehnilised distsipliinid ja tööõpetus, on sel otstarbel Valgamaa kutseõppekeskuse juures ametis olnud juba ligi kuu aega. «Täpsemalt: töökoht asub mul siin majas, tööandja on Valgamaa arenguagentuur ja tööülesanne on projekt käima vedada ja koos eriala asjatundjatega jalule aidata, toimima saada.»

Keerulise termini taga inimlikud vajadused

Jaanuari keskel saigi kutseõppekeskuses teoks esimene suurem arutelu. Valgamaa arenguagentuuri esindaja Rein Org selgitas sellel, miks võiks siin kandis sündida just sotsiaalvaldkonna kompetentsikeskus.

«Täna ei tahaks rääkida sellest, milleks raha küsida, vaid arutaks, kus meil selles sektoris nii-öelda ader kannu taga kinni on. Valga maakonna arengustrate-

gias on kolm eelisarendatavat suunda, mis tuginevad teatud ajaloosel ja tööhõlvisel kogemusel. Need on transport ja logistika, turism ning sotsiaalvaldkond,» rõhutas Org.

Õnn ei sõltu rahast, aga ...

«Ühelt poolt on tohtu nõudlus sotsiaalteenuse järele, teisalt on areng kinni raha taga,» tõdes Org. «Midagi peab hakka muutama.»

«Meie ülesanne ongi välja töötada lahendusi, et kas või meil endil eakana oleks hea elada ja võimalik õnnelik olla,» võttis Ruul kogu eelneva kokku. «Suurem osa Eesti vanureid paraku ei ole õnnelikud. Võib-olla praegu ongi õige aeg tõugata koos seda vankrit.»

Ruul lisas, et eesmärk ei ole ehitada mingit uut uhket hoonet ja panna sellele pealkirjaks «Kompetentsikeskus», vaid tuleb kokku võtta parim tarkus.

Jaanuarikuisel kohtumisel said välja selgitatud kõikvõimalikud murekohad. Hoolekandeteenuse keskkonna puhul nähti probleemidena näiteks dementsusega isikute hoolekannet ja kodukeskset hoolekannet.

Lisaks toodi välja, et hoolekande teenuse maine tervikuna vajab parandamist, samuti seadusloome ja väljaõppega seotud tegevused. Peale kõige muu vajab teenus sootuks uutes suundades väljaarendamist. Kui ollakse piisavalt pädevad, plaanitakse pakkuda teenust ka teisel pool piiri.

Kõik vajalik ühest kohast

Valga linnavalitsuse sotsiaalabi ameti juhataja Meeli Tuubel, kes samuti ülepea kaela ettevõtmisse sukeldunud, näeb ettevõtet mitut plussi, ka valdkonna palgataseme tõusu. Tema hinnangul on omavalitsuste senine riigipoolne rahastamismudel pannud hoolekandetoetajad väikese palga lõksu.

«Keskus oleks ka kompetentsi ning

paremate meetodite ja kogemuste vahendaja: igaüks ei pea põlve otsas uut leiutama. See võimaldaks asutuste võrgustumist nii, et maakonna asutused jõuaksid spetsialiseerumise ja hoolekandes terviklahenduste pakumiseni, näiteks dementsusega eakate hoolduseküsimuses,» tõi ta välja üle-eestilise valukoha.

Lisaks leiab Tuubel, et sotsiaalteenusel – nagu igal teiselgi – on arenguruumi. «Keskus püüaks otsida uusi infotehnoloogilisi lahendusi ja töövõtteid, mis hõlbustaks hoolekandetoetajate tööd, ning terviklahendusi tööprotsessideks ning ruumilahendusteks, sealhulgas erivajadustega inimesi silmas pidades.»

Tuubel rõhutas, et tänaseni puudub piisav teadmine, milline peaks olema inimese erivajadusi arvestav kodu, maja, avalik hoone või avalik ruum.

Prognoosid on optimistlikud

Plaanitavad muudatused ei hõlma mitte ainult eakaid, vaid laienevad ka erivajadustega inimestele. Vaatamata kohati väga lennukana tunduvatele ideedele, on Ruuli sõnul ilmselge, et vajadus keskuse järele on olemas ja jääb rahastuse ootele.

«Olen optimist,» ei kahtle Ruul hetkekski, et ideekavand saab tugevate alustele ja projekt raha saab. Summa, millest jutt, on kuni 2 miljonit eurot Euroopa Liidu raha taotleja kohta perioodi jooksul.

«Juuniks selguvad rahastuse saajad, selleks ajaks peab olema tehtud ka äriplaan 2020. aasta lõpuni.» Ruul täpsustas, et idee pooldest peab keskus selleks ajaks kasvama isemajandavaks üksuseks, mis toetab abivajajaid kõikvõimalikes valdkondades nii Valgamaal kui kaugemal.

Keskuse loomisse on kaasatud Valgamaa kutseõppekeskus, Valga maavalitsus, Valga linn, Valgamaa arenguagentuur ja kohalikud sotsiaalteenuseid pakuvad ettevõtted.

Loodava keskuse projektijuht Mati Ruul ei kahtle hetkekski, et ideekavand saab tugevate alustele ja projekti rahastatakse.

FOTO: ARVO MEEKS

Tuli nõudis Valgamaal kaks ja vesi viis inimest

SIRJE LEMMIK
sirje.lemmik@ajaleht.ee

Päästeamet sai mullu Valgamaalt 829 väljakutset, millest 101 olid küll ekslikud. Iga kuues väljakutse oli seotud tulekahjuga. Tules kaotas Valgamaal statistika kohaselt elu kaks ja vees viis inimest.

Oluliselt kasvasid eelmisel aastal väljakutsed loodusjõududest põhjustatud juhtumitele, eelkõige puude teelt eemaldamisele. Neid oli 101, aasta varem 43. Loomi-linde tuli päästjatel abistada 18 korral.

Lõuna päästekeskuse pressiesindaja Astra Pintson-Käo info põhjal oli mullu maakonnast väljakutseid tulekahjudele kolmandiku võrra vähem kui ülemöödnud aastal. 117 väljakutsest tulekahjule oli 21 korral tegu eluhoonetega tulekahjudega. 2014. aastal oli selliseid põlenguid maakonnas 16. Mootorsõidukeid oli tules üheksal korral.

Kõige sagedamini tuvastasid menetlusinspektoriidid kahjutule tekkepõhjusestena vigaseid elektripaigaldisi ja -seadmeid. See oli kurja juur üheksal juhul, tunamullu kaheksal.

«Hooletus lahtise tule kasutamisel põhjustas seitse, katkised küttekolded ja vale paigaldus viis ja hooletus küttesel neli tulekahju. Hooletu suitsetamine oli kahe ja hooletus toidu valmistamisel ühe põlengu tekkeallikas,» selgitas pressiesindaja.

Prükipõletamisest, lõkkest ja

VÄLJAKUTSED VALGAMAAL

	2014	2015
Kokku eri väljakutseid	732	829
Väljakutsed tulekahjudele	183	117
Põlengud eluhoonetes	16	21
Kulupõlenguid	64	24
Metsapõlenguid	1	3
Lõke, grill, prügi põletamine	41	29
Väljasõidud liiklusõnnetustele	53	42
Loodusjõudude tagajärgede likvideerimine	43	101

	2014	2015
Tulekahjude tekkepõhjused		
Hooletus lahtise tule kasutamisel	13	7
Vigased elektripaigaldised ja tehnilised seadmed	8	9
Katkised kütteseadmed ja tahma süttimine korstnas	8	5
Hooletus küttesel	3	4
Hooletu suitsetamine	2	2

Allikas: päästeamet

grillist sai eelmisel aastal maakonnas alguse 29 tulekahju, 2014. aastal oli see arv 41. Metsapõlenguid oli kolm. Varasemast tunduvalt vähem oli möödunud aastal kulupõlenguid. Nendega seotud väljakutseid oli 24, tunamullu pea kolm korda rohkem.

Enamik tules hukkunute eakad

Kui 2014. aastal suri Valgamaal tulesurma üks inimene, siis mullu kaks: üks mees ja üks naine. (Selles statistikas ei kajastu traagiline põleng Pukas, mida esmalt uuriti kui võimalikku süütaimist – toim.) Vigastada sai põlengutes neli inimest.

Eestis hukkus tulekahjus mul-

lu kokku 48 inimest, kellest enamikul vanust üle 60 aasta. Nendest üle poole olid tarvitanud alkoholi. Kõige enam inimesi hukkus hooletu suitsetamise tagajärjel.

«Enamasti hukkusid inimesed hoones tekkinud tulekahjudes, kuid eelmisel kevadel hukkus üks eakas põllul kulu põletades ning teine haagissuvilas,» lisas Pintson-Käo.

Uppunuid oli maakonnas viis: neli meest ja üks naine. Eestis uppus kokku 39 inimest. Veeõnnetuste põhjusena kerkivad esile terviseprobleemid. «Hea on tõdeda, et alkoholi- ja narkojoobes uppumiste arv on langustrendis ja see on umbes veerand kõigist uppumisuhtumistest. Eelnevatel aastatel on joobes olnud keskmiselt pool veeõnnetus-

tes hukkunute,» ütles päästeameti peadirektor Kuno Tammeaar päästeameti pressikonverentsil.

Demineerijat oli 100 väljakutset

Päästeamet on viimastel aastatel pööranud aina enam tähelepanu ennetustegevusele. 2015. aastal külastasid päästeameti töötajad ja vabatahtlikud päästjad Eestis kokku üle 16 400 kodu, et nõustada inimesi tuleohutuse teemal nende enda elupaigas. Paigaldati 5037 suitsuandurit kodudesse, kus seda veel ei olnud või vajas andur väljavahetamist.

«Jagasime ligikaudu 27 000 lapsele ja noorele tuleohutusalaseid teadmisi ning loime võimaluse testida oma kodu tuleohutust läbi internetikeskkonna kodutuleohutuks.ee, kus on praeguseks juba üle 72 000 testitäitja. Samuti on selles keskkonnas olemas ka e-nõustamise võimalus,» sõnas Tammeaar.

Lisaks toetati küttekollete remonti 46 000 euro ulatuses ning koostöös «Teeme ära!» meeskonnaga, korraldati esimesed üle-eestilised tuleohutustalgud. Esmakordselt koolitas päästeamet ka ujumise algõpetuse õpetajaid, et juurutada tõhusamat ujumisõppe võtete rakendamist koolides.

Tänavu suunab päästeamet oma tegevused tule- ja veeõnnetuste ärahoidmiseks nii, et see saaks ellu viidud igapäevaseks.

«Jätkame ennetustegevusi nii koolituste, nõustamiste kui kam-

Ühe inimese elu nõudis ka augustis Valgas Vabaduse tänava hoones lõõmanud tulekahju.

FOTO: ARVO MEEKS

paaniate kaudu, suurendame veelgi partnerite kaasatust ning tõstame teadlikkust ohutuma elukeskkonna loomisel. Aitame hinnata, kas inimese igapäevategevused ja harjumused hoiavad õnne-

tusi ära, millised on kodu ja kodu ümbrus tuleohutuse seisukohast, kuidas õigel ajal märgata abivajajat ning kuidas saab teda ise aidata või talle abi kutsuda,» rõhutas Tammeaar.

Valgamaa parimaks osutunud Otepää esinduses ragistasid ajusid Meelis Lill (vasakult), Urmas Kuldmaa, Kaido Mägi ja Mairold Kõrvel (taga paremal).

FOTO: JAAN RAPP

Vallatud küsimused tekitasid mängijates elevust

JAAN RAPP
jaan.rapp@ajaleht.ee

Reede õhtul täitus Nõuni maakultuurimaja taas tarkade inimestega mitmest Lõuna-Eesti maakonnast. Eesmärk oli asuda välja selgitama Palupera karika võitjat ja Valgamaa parimat mälumängumeeskonda.

Järjekorras juba 23. valla karikaturniirile tulijaid sai 13 võistkonda jagu. Nagu märkis mängu peakorraldaja ja läbiviija Kalev Lõhmus, oli tegu igati korraliku tulemusega. «Võistkondi on meil olnud 12 kuni 16 – seega on tänava osalejate hulk keskmine.»

Mängu alustas hirmsa hooga Valga turniiribridži- ja mälumän-

guklubi võistkond. Lisaks sellele, et esimese plokis vastati viiest küsimusest õigesti neljale, saadi ka lisapunkt, kuna teati ainsana vastust traagilise saatusega raadio-mehe Juhan Virkuse elu puudutavale küsimusele.

Edasi aga Valga hoog rauges. Kui pool mängust läbi oli, võis tabelis näha haruldast vaatepilti. 21 punktiga jagas esikohta kolm võistkonda: Kuke talu, Põlva ja Flamingo.

Rinnahoidja ja Pastla-Peterburi

Üks teises mängupooles enim elevust tekitanud küsimus puudutas vähetuntud murdesõna «kukusirm», mida kasutanud oma loomingu ka kirjanik Lehte Hain-salu. Taheti teada, millega tegu. Vastus lõi mõnegi võistleja pahviks – tavakeeles on ese tuntud nimelt rinnahoidjana.

Ka tahtsid küsimuste koostajad teada, millise Eesti linna kohta on kirjanik Karl Ristikivi

väitnud, et seal vaid üks tänav on, ja nimetanud asulat Pastla-Peterburiks. Kuuldes, et vastusena sooviti paberitel näha nime «Lihula», küsis mõni osaleja, kas see üldse linn on. On aga tõepoolest.

Kui kõik 36 küsimust esitatud oli, selgus hämmastav tõsiasi: Kuke talu ja Otepää esindustel oli võrdselt 44 punkti. Kuna parimad selguvad aga kolmes voorus nopitud kohapunktide põhjal, ei saanud asi kuidagi nii jääda ja Kalev Lõhmus kuulutas välja lisaküsimuse. Nimelt tuli loetleda kõik Eesti jalgpalli Premium liiga võistkonnad.

Kui kohtunikud vastustega tutvunud oli, selgus, et Kuke talu oli kirja pannud kõik liigas osalevad meeskonnad, Otepää oli aga jätnud nimetamata Nõmme Kalju. Nii rändasidki esikohapunktid ja nendega kaasnev karikas Põlvamaale.

«Me teadsime küll, et üks on puudu, aga Kalju lihtsalt ei tulnud

meelde.» kommenteeris Otepää võistkonna liige Kaido Mägi.

Pukal oli hea päev

Kolmanda koha sai võistkond Flamingo. Järgnesid Põlva ja Puka esindused, kuues koht aga läks jagamisele Tartu valla ja Valga klubi esindajate vahel.

«Meil oli hea päev. Saime jagu Sangastest, Tõrvast – isegi Valgast,» kommenteeris maakonna võistkondadest teiseks tulnud Puka meeskonna mängija Tõnis Mark. «Ega me ju Otepääd nagu nii naljalt võida.»

Tõrva meeskonna liige Agu Kabrits aga kinnitas, et tuleb Nõuni alati meeleldi võistlema. «Selles mängus siin on säilinud kunagise mängujuhi Sulev Palloni hõngu. Ja see maja on väga eriline.»

Selle eest, et mängijatel meelrõõmus ja köht täis oleks, hoolitses maja särav perenaine Marika Viks, kes koos Lõhmusega kõiki mälumängusõpru juba 26. veebruaril teise mänguvooru ootab.

Selgusid tublimad keemikud

Valga põhikoolis leidis 3. jaanuaril aset keemiaolümpiaadi piirkonnavoor, millest võttis osa 45 õpilast kuuest maakonna koolist, andis teada Valga maavalitsuse avalike suhete juht Kaja Mõts.

Eesmärk oli innustada õpilaste ja õpetajate keemiaalast enesetäiendamist, anda õpilastele võimalus võrrelda oma oskusi ja teadmisi eakaaslastega, avastada keemia huvilisi võimekaid õpilasi ning selgitada välja Eesti võistkond rahvusvahelisteks olümpiaadideks. (VM)

PARIMAD

8. klassid

1. Kristjan Marcus Sulaoja (Otepää g, õp Mariana Naaber)
2. Kaarel Kõomägi (Valga pk, õp Merike Madal)
3. Erika Buda (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)

9. klassid

1. Risto Riiet (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)
2. Allan Alikas (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)
3. Danvar Lendre (Valga pk, õp Merike Madal)

10. klassid

1. Taido Purason (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)
2. Natalija Golubenko (Valga g, õp Merike Madal)
3. Andres Holts (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)

11. klassid

1. Artur Vares (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)
2. Karel Simson (Valga g, õp Merike Madal)
3. Sander Lepik (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)

12. klassid

1. Daniel Nael (Valga g, õp Merike Madal)
2. Marek Jaama (Tõrva g, õp Anne Õunapuu)
3. Kadi Kuld (Valga g, õp Merike Madal)

Viiest esikohast kolm rändas sedapuhku Tõrva gümnaasiumisse Anne Õunapuu õpilastele.

FOTO: ARVO MEEKS

Noored pidid näitama oma loomingulist mõtlemist

Valgamaa kutseõppekeskuses sai 29. jaanuaril teoks emakeeleolümpiaadi piirkonnavoor. Olümpiaadist võttis osa 64 õpilast 10 koolist, andis teada Valga maavalitsuse avalike suhete juht.

Olümpiaadi eesmärk on äratada õpilastes sügavamat huvi emakeele ja selle valdkondade vastu, arendada iseseisva uurimistöö oskust, loomingulisust ja leidlikkust.

Olümpiaad toimub igal aastal. Seda korraldavad Tartu ja Tallinna ülikool vaheldumisi. Noorema vanuserühma (7.–8. kl) õpilased pääsevad lõppvooru piirkonnavooru ülesannete lahendamise kaudu. Kahe vanema rühma (9.–10. kl ja 11.–12. kl) õpilastel on lõppvooru pääsemiseks kaks võimalust: kas võttes osa piirkonnavoorust või koostades uurimistöö väljakuulutatud teemal. (VM)

PARIMAD

7.–8. klassid (Osales 23 õpilast.)

1. Kadi-Heike Kuus (Valga pk, 8. kl, õp Harry Zilensk)
2. Marleen Elisabeth Must (Valga pk, 8. kl, õp Eve-Mall Kirt)
3. Kerstin Ojavee (Otepää g, 8. kl, õp Tiia Lehismets)

9.–10. klassid (Osales 23 õpilast.)

1. Grete Kõks (Puka kk, 9. kl, õp Tiit Venski)
2. Kevin Koik (Valga pk, 9. kl, õp Ene Sõstar)
3. Sandra Vaikla (Valga pk, 9. kl, õp Hanna Albi)

11.–12. klassid (Osales 18 õpilast.)

1. Margit Saal (Otepää g, 12. kl, õp Marika Paavo)
2. Helen Tiisler (Otepää g, 11. kl, õp Marika Paavo)
3. Marje Jõearu (Otepää g, 12. kl, õp Marika Paavo)

11.–12. klasside arvestuses võtsid kolmikvõidu õpetaja Marika Paavo õpilased Otepää gümnaasiumist.

FOTO: SILLE ANNUK / POSTIMEES

Linna juubel teeb tänavu turniiri eriliseks

JAAN RAPP
jaan.rapp@ajaleht.ee

Tõrva mälumänguturniir, mida korraldatakse juba 11. aastat, on tänava pühendatud Tõrva linna juubeliaastale.

Veebruarist aprillini leiab aset kokku kolm mälumänguturniiri osavõitlust ning kõik kolm võistlust lähevad ka arvesse üldjärjestuse koostamisel. Osavõistlused on iga kuu esimesel reedel Tõrva gümnaasiumi aulas, selgitas üks turniiri korraldajatest Siim Ausmees.

«Traditsiooniliselt on turniiri küsimuste teemavalik mitmekülgne, mistõttu on võistlusest oodatud osa võtma kõik mälumänguhuvilised, olenemata vanusest või elukohast. Enamiku küsimustest teeb traditsiooniliselt Laine Tangsoo,» kinnitas Ausmees.

Tõrva linna 90. sünnipäeva tähistamiseks on turniiri igal osavõistlusel üks küsimusteplokk pühendatud ka Tõrva linnale. Nende plokkide küsimused koostab Siim Ausmees.

Juubeliaasta puhul on tavallisest suurem ka Tõrva linna

roll mängu läbiviimises. Korraldamisel ongi Ausmehe sõnul tänavu põhiroll abilinnapea Piret Karul.

Osalemine on neljaliikmelistele võistkondadele tasuta ning turniiri lõpus auhinnatakse kõiki osalejaid. Kuigi algselt pidi registreerimine võistlusele lõppema eelmise nädalaga, on kõik huvilised siiski Ausmehe kinnitusele teretulnud osalema.

«Eelmise nädala lõpuks oli kirjas ainult seitse võistkonda: mõtlesime juba, et mäng jääb ära. Otsustasime siiski riskida ja piken-

dasime registreerimisega. See andis palju juurde: praegu on kirjas 18 võistkonda,» rääkis Ausmees eile keskpäeva paiku. «Kui keegi mingil põhjusel end eelnevalt kirja panna ei saa, võib ta ikkagi kohale tulla – kedagi me tagasi ei saada.»

Samas avaldas ta lootust, et mälumänguhuvilised edaspidi registreerimise märksa tõsisemalt suhtuvad. «Muidu on asju väga halb planeerida.»

11. Tõrva mälumänguturniiri läbiviimist toetab Tõrva linnavalitsus.

www.valgamaalane.ee

reklaam veebikeskkonda:
ainar.tamm@ajaleht.ee
tel 766 1978

Neljapäev, 4. veebruar

Valga spordihallis
kl 10 koolinoorte korvpalli-
võistlus (3 + 3).

Valga avatud noortekeskuses
kl 16 piljarditurniir.

Reede, 5. veebruar

Tõrvas (Veski tn 7a)
kl 9 Mulgi turu laadapäev.

Otepää spordihoones
kl 10 Otepää lahtised meistri-
võistlused ilu- ja rühmvõim-
lemises.

Valga kultuurikeskuses
kl 19 kultuuri- ja spordialaste
MTÜde kontsert ja pidu. Tant-
suks mängib ansambel Ma & W.

Tõrva gümnaasiumis
kl 19 Tõrva mälumänguturniir.

Laupäev, 6. veebruar

Tõrvas (Veski tn 7a)
kl 9 Mulgi turu laadapäev.

Ritsa spordihoones
kl 10 Tõrva-Helme Cup 2016.

Otepää valla teedel
kl 11 Otepää rahvasprint 2016.

Otepää
kl 12 Euroopa saunamaraton,
start Kääriku spordikeskusest,
kl 19 saunamaratoni järelpi-
du Kääriku spordikeskuses.

Valga kultuurikeskuse kinos
kl 13 «Hea dinosaurus»,
kl 15 «Ema»,
kl 17 «Laine»,
kl 19 «Brooklyn».

Kuutsemäel
kl 16 Red Bull Jump & Freeze -
isetehtud lennumasinat
vettehüpped.

Valga spordihallis
kl 17 Aldaris LBL Läti meistri-
liiga korvpallis: BC Valga-
Valka - Jekabpils.

Otepää spordihoones
jätkuvad võimlemisvõistlused.

Pühapäev, 7. veebruar

Valga spordihallis
kl 10 Warrior Cup jalgpallis.

Valgas
kl 12 rahvamatk, start spordi-
halli ees.

Otepää vallas
kl 12 Otepää rallisprint.

Valga kultuurikeskuse kinos
kl 13 «Hea dinosaurus»,
kl 15 «Ema»,
kl 17 «Laine»,
kl 19 «Brooklyn».

Otepää spordihoones
jätkuvad võimlemisvõistlused.

Esmapäev, 8. veebruar

Tõrva noortekeskuses
kl 16 siseorienteerumine.

Valgas Voorimehe pubis
kl 18 bridžiturniir.

Valga kultuurikeskuses
kl 19 Vana Baskini Teatri eten-
dus «Petised».

Teisipäev, 9. veebruar

Tõrva gümnaasiumi staadionil
kl 10 vastlapäev.

Valga linnapargis
kl 12 vastlapäevatrall,
kl 12.30 pensionäride
vastlapäev.

Valga kultuurikeskuse kinos
kl 19 «Brooklyn».

Kolmapäev, 10. veebruar

Tõrva gümnaasiumis
kl 14.40 kohtumine sarjast
«12 säravat tähte», külas on
Karl Martin Volmer.

Valga kultuurikeskuse kinos
kl 19 «Brooklyn».

Mõõdühikud said selgemaks kaaludes ja mõõtes

REIN SÄINAS
rein.sainas@ajaleht.ee

Valga-Võru maantee ääres män-
nimetsa vahel olevas väikeses
Hargla koolis oli eile mõõdühiku-
te päev. Koolipäeva jooksul mit-
mesuguseid asju kaaludes ja
mõõtes said 1.–5. klasside lapsed
küllap pikkus- ja mahuühikud
tublisti selgemaks.

Idee taolise mõõdühikute
päeva korraldamiseks tuli 1. klasti
klassijuhatajalt Marit Juksilt.
«Lapsed ajavad pidevalt mõõdühiku-
id segamini ning raskusi tekib
vahel ka teisendamisega,» lausus Juks. Et mahu- ja pikkusühikud lastele paremini meelde jääks, otsustati koos õpetaja Evi Oherjusega üks õpetlik päev korraldada.

Nii algaski õppepäev kõige-
pealt mängudega. Esmalt tuli lastel
ennast ritta seada selle järgi, kes
kui kaugel elab ning seejärel
juba pikkuse järjekorras. Järgne-
süd praktilised tegevused korido-
ri ning saali mõõtmisega.

«Igapäevaelus puutume pide-
valt mitmesuguste mõõdühikute-
ga kokku ning neid on tarvis tea-
da. Selleks see päev mõeldud on-
gi. Kõigepealt tutvustame ühi-
kuid ning koos sellega käib käsi-
käs ka praktiline tegevus. Lapsed
proovivad ise mõõta ja kaa-

Õpetajad Evi Oherjus (vasakul) ja Marit Juks tutvustasid mõõdühikute päeval õpilastele erinevaid vahendeid kauguste määramiseks.

FOTO: REIN SÄINAS

luda. Lisaks tutvustame veel vanu mõõdühikuid nagu vaks ja küünar,» selgitas õpetaja Oherjus.

Mõõdühikute päeval käis oma tööst rääkimas ka Taheva valla maakorraldaja Maarika

Keskoja, kes rääkis maamõõtmisest ning tutvustas kaarte.

Mahuühikud said lastel küllap selgemaks, kui neil tuli toiduainete koguseid kaaluda, et koos kahe lapsevanemaga üks kook valmis küpsetada ja küpsi-

setorti teha. «See oli hea praktiline õpe. Õpilased said teada sedagi, kui palju mahub mingeid maitseaineid näiteks teelusika peale. Pealegi said kõik lõpuks ka suu magusaks teha,» lisas Oherjus.

RISTSÕNAMÄNG

Eelmise ristsõnamängu vastajate hulgast võitis **POSTIMEHE LOGOGA KRUUSI** loosi tahtel **ELVE VEEMES**. Auhinna saab kätte kahe nädala jooksul toimetusest.

Tänase ristsõna õigesti lahendanute vahel loositakse välja **KINNAS-KRAABITS**. Vastused saata hiljemalt **8. veebruariks** aadressil Valga, Vabaduse 38 või e-postiga ajaleht@valgamaalane.ee.

Eelmise ristsõna vastus:
lumivalge vaikus.

										E. KARIKA- TURIST, ILLUST- RAATOR, ANIMAA- TOR (IN. + N.)	SEEN	SOOME- UGRILASED	EUROOPA MEISTRI- VÕISTLUSED	TEISIPÄEV	PEALINN AASIAS	AFGANIS- TANI MAATAHIS	KAHMAMA	RAHANDUS- AASTA
										...PALK (KANDEV TALA)				LEIA! UHKELT KAARDUS KAELAGA		E. ENDINE KAUGUS- HÜPPAJA (IN. + NIMI)		
										ARGOON			KULJUS					
										KIRATSEMA								
										JÄRV VÕRUMAA								
KÕRGETE ISTMETEGA JOOGIKOHT	AINA	AINSANA	VIBU- LASKJA	JORDAANIA PEALINN	PINNAS	JOOKSU- MÜDIN									PANAMA MAATAHIS			
NURM- KANA			IGNOREE- RIMA			BAARIUM						TIGE			PÕRSA HÄALITSUS		TERA- ... PEEBO (OOPERI- LAULJA)	
PUHASTA- MA						IKKAGI AJUTINE MAJ. POL. VENEMAAAL (1921-28)										NAATRIUM		
J. NAABER	... LEMBER (KIRJANIK)				NINA								SAAR PÕH- JARANNIKUL					
BERÜLLIUM	JÕGI EUROOPAS		ENNE (LD. K.)							PINK, TOOL JNE.					ASJA TEIST TAGA			
MADALA- MAST SOOST ISIK			KÜTMIS- SEADE			KOOLI- RAAMAT ASSOCIA- TED PRESS						KÕRGILT			IDAMAINNE ISAND			
KAUKAASIA RAHVA LIIGE								KALAPÜÜGI- RIIST							IIRI LAULJATAR			
EV RIIGI- VANEM (1928-29)				POORNE PURSKE- KIVIM				MEGA-							VOLT			
EESTI RAHVA RISTSÕNAD																		
RISTIK																		

Noorte võimalused muutuvad võrdsemaks

Eesti noorsootöö keskus (ENTK) ja haridusministeeriumi (HTM) noorteosakond toetavad järgmise nelja aasta jooksul noorsootööd täiendava 6 miljoni euroga, viies läbi omalaadse haldusreformi.

ENTK direktori Edgar Schlümmeri sõnul viiakse uue tegevuspro-
grammi abil noorsootöö kohalikul ta-
sandil uutele alustele. Keskmes on
noor oma soovide ja vajadustega,
sõltumata omavalitsuse piiridest või
selle ühinemisplaanidest.

«Analüüs näitas, et mitmes
kohas saaks teha veelgi rohkem,
kui omavalitsused seljad kokku
paneks ja me riigi poolt neile abi
ja nõuga lähemale tuleks,» lausus
Schlümmer.

Tegevustesse kaasatakse 108
omavalitsust 10 maakonnast, mil-
leks on Harju, Rapla, Põlva, Ida-
Viru, Lääne-Viru, Jõgeva, Tartu,
Võru, Valga, Viljandi ning Pärnu
maakond.

Edgar Schlümmer kinnitas, et
plaanis on kaasata kõik Valgamaa
kohalikud omavalitsused. «Oleme
kõigi 13 omavalitsuse esindajate-
ga kohtunud. Oleme teinud ette-
paneku kolme koostöörühmi mood-
ustamiseks Valgamaal,» sõnas
Schlümmer.

Ettepaneku koostöörühpidel
moodustamiseks on noorsootöö kes-
kus tema sõnul teinud järgmistele
maakonna omavalitsustele: esimeses
grupis on Helme, Hummuli, Põdra-
la vald ja Tõrva linn; teises Öru, Tõl-
liste, Karula, Taheva ja Valga linn.
Kolmandasse kuuluvad Valgamaalt
Palupera, Puka, Sangaste, Otepää
ning Tartumaa Rõngu vald.

«19. jaanuaril oli Hellenurme
noortekeskuses kolmandana ni-
metatud valdade esimene kohtu-
mine ning jõuti ühisele arusaama-
le, et noorte nimel koostööd sel-
les grupis jätkatakse ning lepiti
üheskoos kokku järgmine kohtu-
mine, mis toimub 17.–18. veeb-
ruaril,» selgitas Schlümmer.

Ta lisas, et ka 21. jaanuaril toi-
munud kohtumistel Valga maava-
litsuses ja Tõrva noortekeskuses
jälgi õhku positiivne noot. «Esitatud
küsimuste paljususe andis tagasi-
de, et meiega mõeldakse kaasa ja
ettepanekusse suhtutakse tõsi-
selt.» (VM)

Muusikakoolis puhuvad uued tuuled

Valga muusikakoolis käib sellest õppeaastast õppetöö nii süva- kui tavatasandil. Tulevikku vaadates on koolijuht aga mures õpetajate järelkasvu pärast.

Õppetöö tasemeid eristatakse koolis direktor Tiia Parmo sõnul intensiivsuse järgi. Nii on koolis eelõpe, põhiõpe, mis jaguneb tava- ja süvaõppeks, ning vabaõpe. «Õppetaseme valikutes lähtutakse sellest, kuivõrd ja mil määral õppur soovib pühendada oma aega ja energiat muusika õppimiseks, mõjutab ka võimekus. Süva- ja tavaõppe juurutamisega alustati alles sel õppeaastal,» selgitas direktor viimatisel linnavolikogu istungil.

Õppesuundi on kolm: klassikaline, pärimus- ja rütmimuusika. «Astmeteks, suundadeks ja tasemeteks kavandamist oleme teinud seepärast, et pakkuda õppimiseks mitmekülgseid võimalusi,» selgitas Parmo.

Koolis õpib 240 õpilast, neist 147 põhiõppes, 23 eelklassis ja 70 vabaõppes, kellest omakorda 36 individuaalõppes. Kõige rohkem on õppureid klaveri erialal – 85. Populaarsuselt järgmine on kitarr, samas orelit õpib ainult üks õpilane. Pärimusmuusika õppesuunal, kus põhipillid kannel ja lööts, on 11 õpilast.

Õpetajaid on koolis 33, kellest kõrgema haridusega 18. Kuni 33 aasta vanuseid on kuus, vanuses 40–59 on 13 ja üle 60 aasta vanuseid 14 õpetajat. «Ohutunde tekitab staažikate suur osakaal, mis on üle 40 protsendi õpetajate arvust. Järelkasv ongi Lõuna-Eesti muusikakoolide üks suuremaid muresid,» nentis Parmo.

Muusikakooli tulevikust rääkides ütles koolijuht, et renoveerimist vajab 220aastane koolihoonete kompleks. «Palju on tehtud, kuid remonti vajavad kolmas korrus, kelder, kõrvalhoone. Kimbutab ka ruumipuudus. Alustada tahame maja peasissekäigu korras- tamist. Ka helistuudio vajab paremat helitehnoloogiat.»

Ideekavandi tasemel on Tallinna Tehnikaülikooli Tartu kolledži tudengid kursusetööna välja töötanud muusikakooli kõrvalmaja ja kooli ühendava galerii ehitamise. «Praegu puudub meil raha kompleksi korras- tamiseks. Sahtlis on hinnapakkumine kogu kompleksi renoveerimise projektile,» rõhutas Parmo.

Heameelt valmistab talle see, et edukalt on käivitunud teist hoo- aega tegutsev Liivimaa noorteorkester, kus mängib 76 õpilast, õpe- tajat ja vilistlast kaheksast muusikakoolist.

«Sügishooajal olid proovid. Uut aastat alustasime kontserdisar- jaga, mis viib orkestri kõikide osalevate muusikakoolide kodukoh- tadesse. Osaleme ka Tallinna vanalinnapäevadel ning mais läheb noorteorkester esimesele välisreisile. Nimelt võetakse osa Euroopa noorte muusikafestivalist Hispaanias San Sebastianis,» lisas Parmo. Koolijuhi sõnul on seoses orkestri tegevusega tarvis kiiresti juurde ka orkestripile.

Järgmisel laupäeval saab teoks üks kooli tähtsündmustest – jär- jekordne rahvusvaheline klaveriansamblite festival. Eilse seisuga oli festivalile registreerunud 21 klaveriansamblit.

SIRJE LEMMIK

Valga muusikakooli direktor Tiia Parmo tunneb erilist rõõmu Liivimaa noorteorkestri tegevuse üle, mis kogub tuntu- st juba üle vabariigi. Nimetamistvääri- vaks pidas ta volikogus esinedes ka rahvusvahelise klaveriansamblite festivali taaskäivitamist.

FOTO: ARVO MEEKS

Eelmise nädala riigikonservide sealih- a tarnis Atria Eesti

Maaeluministeeriumi algatatud sealihakonservide tootmiseks tarnib järjekor- de partii sealih- a madalama hinna alusel võit- nud Atria Eesti AS, konservid valmistab jätkuvalt AS Maag Konservitööstus. Riigi tegevusvarusse ostetavate sealihakon- servide tükihinnaks kujuneb käibemaksuga eeldatavalt 1,13 eurot.»

Konservid valmivad seakatku leviku piiramiseks kehtesta- tud kolmandast tsoonist pärinevate tervete sigade lihast. Sead on enne tapamajja saatmist läbinud veterinaarkontrolli. (BNS).

KINNISVARA

Anda üürile **2toaline** möbleerimata ahiküttega korter (esimene korrus, sissekirjutus) Valgas E. Enno 20. Tel 502 4576.

2toal mug krt (1. k, Kuperjanovi tn). Tel 5650 7287, töö- päeviti.

OÜ Eestest PR ostab **põllu- ja met- samaad**. Tel 504 5215, 514 5215.

METSAMATERJAL

Ostame **palke ja paberipuud**. Vedu meilt ja tasu kohe. Ostame ka **kasva- vat metsa**. Tel 502 6468.

TÖÖ

A.Karuse AS (Rükkeli 4, Valga) pakub tööd **RAHVUSVAHELISTE VEDUDE AUTOJUHILE** (Eesti–Saksa–Eesti). Tel 507 3000 või allain@akaruse.ee

Pakkun tööd 3-4 tehnilise taibuga **töömehele** Sangastes. Töö algab märtsi alguses, kestab 4 kuud. Tel 518 8292.

Pakun tööd rahvusvaheliste vedude **autojuhile** Eesti-Euroopa (Saksa, Holland, Taani) ja Eesti-Venemaa suundadele. Tel 501 3193.

Pakun tööd rahvusvaheliste vedude **autojuhile** Eesti-Venemaa suunal. Tel 501 3193.

PÕLLUNDUS

Müün **mett**. Tel 5664 6184.

Ostan **põllurullid, adra ja traktori**. Tel 5362 0111.

SÕIDUKID

1994.-2008. a **autode** kokk- uost. Tel 553 3060.

TEENUS

Akende pesu, **katuste** pesu, **veeren- nide** puhastus. Tel 5638 8994.

Ennustusliin **24/7365**, kõneminuti hind 1,08 €. Kui sul on küsimus, on ole- mas ka vastus. Helista tel 900 9889.

Mobiilse saekaatri teenus. Tel 5662 0921.

Rakkekaevude puhastamine ja remont. Tel 5638 1774.

Salvkaevude kaevamine, puhastami- ne ja remont. Tel 5679 3951.

Santehnilised tööd. Tel 5887 7383.

Septikute paigaldus ja müük, **süvavee- pumpade** paigaldus, **vee- ja kanalisat- sioonitrasside** ning **maakütte** paigal- dus. Tel 521 7415, info@veegrupp.ee

Soodsad viisateenused **Venemaale**. OÜ Vaatevinkel, tel 508 6861, www.vaatevinkel.ee

*Ajajõgi voolab, lõpeb leinatee.
Kuid ema süle sooja sa tunned kaua veel...*

Teatame kurbusega, et jäädavalt on lahkunud meie seast kallis abikaasa, ema, ämm ja vanaema

PAULINE SLOG
05.07.1934-30.01.2016

Leinavad abikaasa ja lapsed peredega.

Ärasaatmine 6. veebruaril kell 12 Helme kabelist Helme kalmistule.

Pikast eluteest väsinud, suikus unele meie kallis ema, vanaema, vanavanaema ja ämm

VIRONIE PALLOSON
24.10.1925-02.02.2016

Leinavad tütar ja poeg peredega.

Ärasaatmine 6. veebruaril kl 13 matusetalitusest Sinilill Sangaste kalmistule.

Siiras kaastunne Viiale ja Mihklile ning Jane perele kalli

VIRONIE PALLOSONI
kaotuse puhul.
Salme ja Oleg lastega

Avaldame sügavat kaastunnet Viiale perega kalli ema, vanaema ja ämma

VIRONIE PALLOSONI
kaotuse puhul.
Ülle ja Karmen

*Mõni hetk on valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga-väga valus...
(J. Tätte)*

Südamlik kaastunne Enele, Lyle ja Kristelile peredega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ALAR KÕIVU
kaotuse puhul.

Ülle, Andrus ja Hillar

Kui hommik saabus, nii lõppes reis ja unne vajus väsinud mees...

Teatame suure kurbusega, et meie hulgast on jäädavalt lahkunud kallis abikaasa, isa, vanaisa ja äi

VELLO TAMM
23.07.1940-01.02.2016

Leinavad omaksed.

Avaldame kaastunnet Ivar Undile perega

ALAR-OLAF KÕIVU
surma puhul.
Valga Linnavolikogu ja Valga Linnavalitsus

Südamlik kaastunne omastele

ALAR-OLAF KÕIVU
kaotuse puhul.
Valga Priimetsa Kooli kollektiiv

Tantsumuusika ühemehebandilt iga- le eale. Ohu juhtimine. Tel 514 9885.

Tänavakivide müük ja paigaldus. Garantii. Tel 5690 0444.

Ohtlike **puude langetamine** ja puude **hooldus**. Tel 5664 1413.

Ohtlike **puude langetamine** ja puude **hooldus**. Tel 5699 9687.

MÜÜK

Ehitusliku saematerjali müük. Pide- valt suur valik ja soodne hind. Trans- pordi võimalus. Tel 522 9571.

Lõhutud lepaküttepuid. Tel 5354 2420.

Saunavooder 8 €/m². Tel 5645 2170, pakkpuit.ee

Muua kuivad **kütteklotsid** 45 l võrk- kotis. Hind 1.40 €/kott. Tel 5801 5192.

Müüa ehituslaudu ja prusse, hind al 150 €/tm. Tel 508 3045.

Müüa **kamina-, pliidipuid ja kütteklot- se** võrgus. H al 1,50 €. Tel 528 6403.

Müüa **lõhutud küttepuid** koos veoga Valgas (lepp 28 €/rm, kask 32 €/rm). Tel 5398 3286.

Müügil **turba- ja puitbriketti**. Tel 766 9331, www.silvaagro.ee

Müüa **põranda-, voodri- ja ehitus- laudu**. Erinevad laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduü...

Südamlik kaastunne Vellole, Sirjele, Jaanusele ja Leilile kalli

PAULINE SLOGI
kaotuse puhul.

Lembit ja Meelis peredega

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Südamlik kaastunne Vellole, Sirjele, Jaanusele ja Leilile kalli

PAULINE SLOGI
kaotuse puhul.

Geovanne ja Ülle

Südamlik kaastunne Vellole, Leilile, Sirjele ja Jaanusele peredega kalli elukaaslase, ema ja vanaema

PAULINE SLOGI
kaotuse puhul.
Mälestab vennatütar Saima perega.

Elu on kui tundmatu tee, iial ei tea, millal lõpeb see...

Tunneme kaasa abikaasale ja poja perele kalli abikaasa, isa ja vanaisa

VELLO TAMME
kaotuse puhul.

Heikki, Meelis, Valdo, Tiia peredega ja Merilde

Head naabrimeest

VELLO TAMME
mälestavad ja avaldavad kaastunnet omastele perekonnad Hromov ja Salme.

Müüa **saematerjali, voodri- ja põran- dalaudu**. Transport tasuta. Tel 525 8911.

Müüa **pelleteid**, kott 16 kg. Tel 528 6403.

Müüa **suitsuvorsti ja maasinki väi- kehulgi**, kohaletoomisega. Tel 5196 2628 või 5351 7414.

Müüa **voodri- ja põrandalaudu, krunditud välisvoodrilaudu**. Vedu tasuta. Tel 503 1859.

Müüa ehituslikku **saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu**. Vedu tasu- ta. Tel 528 2268.

Müüa kuivi **pakitud kütteklotse** ja **kaminapuid, pelleteid** ning **puit- ja turbabriketti alusel**. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa soodsa hinnaga **sealiha**. Va- jadusel tükeldamine. Tel 5354 3002, 505 9151.

Otse tootjalt **Preemium pellet** al 160 €, **kuivad kütteklotsid, kaminapuid, puitbrikett** al 129 € ja **turbabrikett** al 114 €. Tel 506 8501.

PÕRANDALAUDEDE, VOODRILAU- DADE JA SAEMATERJALI MÜÜK, vedu tasuta. Tel 5593 6326.

LEITUD

25. jaanuaril leitud Valgast Pikalt tänavalt suur ja sõbralik **isane kass**. Ootab omanikku Valga loomade varju- paigas Laatsi 11a, tel 529 9880.

Kui juhtub nii, et ema läheb ära ja teda hoida enam me ei saa, jääb tühjaks tuba, päike kaotab sära, kuid mälestustes elama jääb ta...

Südamlik kaastunne Sirjele kalli

EMA
kaotuse puhul.

MTÜ Usun Headusesse

Südamlik kaastunne Vellole, Jaanusele ja Sirjele peredega ning Leilile kalli

PAULINE SLOGI
kaotuse puhul.
Perekond Kadaja

Mälestame

EDUARD MARKSONI.
Avaldame kaastunnet Olevi ja Evaldi peredele.
Erna, Kalev, Marie, Ants, Alfi

Siiras kaastunne Olevile perega kalli isa, äia ja vanaisa

EDUARD MARKSONI
kaotuse puhul.
Jüri perega

Südamlik kaastunne Olev ja Urve Marksonile perega kalli

EDUARD MARKSONI
kaotuse puhul.
Töökaaslased Hummuli Vallavalitsusest, Maimu ja Juta

Mälestame head naabrimeest

VELLO TAMME.
Meie siiras kaastunne abikaasale ja pojale perega. Perekond Käsper

Timber.ee
Metsatehingud. Õigesti.

Talvehooaja raieõiguste enampakkumised numbrites

Timber.ee abil on metsaomanike taskusse jõudnud **515 850€**

Kui ka sina soovid enda kasvava metsa raieõigusele parimat hinda ning Timber ASI garantiid tööde teostamisele, siis võta meiega ühendust!

Timber.ee keskkonnas on raieõiguste enampakkumistel ostja leidnud **25 136tm** kasvavat metsa

☞ **666 5050** www.timber.ee
Estonia pst 9, 10143 Tallinn

Liider akende tootja Eestis
ARUTECH
parimad aknad

SÕBRAKUU SÜDAMLIKUD SOODUSTUSED AKENDELE ARUTECHist!

-50% VÄLISVIIMISTLUS METALLNURGALISTUDEGA
-60% AKNAD KUNI
-30% SISEVIIMISTLUS
-30% PAIGALDUS

Pensionäridele – HINNAÜLLATUS!
Pakkumine kehtib kuni 29.02.2016

VALGA Vabaduse 26, tel 730 0357, 5551 3062

Valga Haigla Optika PRILLIPOOD

Prille määrab optometrist **Mariete Kuusk Tartust.**

Peetri 2 kutsub
12. ja 26. veebruaril
Valik prilliraame 25–70% soodsamalt

Info ja registreerimine tel 766 5279 või 5660 5207

VALGA MAAVALITSUS

Enampakkumise teade

Valga maavanem kuulutab välja neljanda avaliku kirjaliku enampakkumise konfiskeeritud vara, sõiduauto Audi A6, registreerimismärk 813 BLV, esmane registreerimine 23.09.1997, mootori tüüp diisel, kere tüüp sedaan, istekohti koos juhiga 5, osas.

Alghind: 600 eurot, osavõtutasu 12 eurot.

Kirjalik pakkumine esitada kinnises ümbrikus hiljemalt 26.02.2016. a kella 10ks Valga Maavalitsusse aadressil Kesk 12, 68207 Valga, kabinet 215, millele on märgitud enampakkumise objekti nimetus ja tehtud märged «Mitte avada enne enampakkumise avamist».

Pakkumised avatakse 26.02.2016. a kell 10.30.

Teate terviktekst on avaldatud elektroonilises väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Valga maavalitsuse kodulehel.

Täiendav info: Tõnis Lass, telefon 766 6140.

KEHRA AGRO

ostab PÕLLUMAAD üle Eesti

Parim hind! Kiire tehing!

Tel 509 6173 Andrus

estre

3500 € LUMESAHAD

www.estre.ee

MULGI TURG
Tõrva, Veski tn 7a
Laadapäevad Valgamaa

Info:
Pille Paberits
5567 5019
mulgimekk@gmail.com
www.facebook.com/TorvaMulgiTurg

Tule müüma, ostma ja nautima

Reedel 5. ja laupäeval 6. veebruaril
kell 9.00 - 14.00

Renlog

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

KILETAME TEIE DOKUMENDID

Valgas Vabaduse 38.
Tel 766 1960

60+ TERVISERAAMAT

UUS

60+ TERVISERAAMAT 3

- Südame äkksurm
- Eesnäärmehaigused
- Erektsooniprobleemid
- Mehe hingehääd
- Kiilaspäisus
- Sportlikud mehed

Avameelselt meestest

Hea Ringiidee!

südame äkksurm eesnäärmehaigused erektsooniprobleemid mehe hingehääd kiilaspäisus mehed ja sport

160 lk, kõva köide.
Koostaja ja toimetaja: Eve Rohtla.
www.60pluss.ee

60+ terviseraamat „Avameelselt meestest“ müügil raamatupoodides ning Valgamaalase toimetuses

Hind toimetuses **12 eurot**

Uus Hyundai i20
Võtmed kätte juba täna!

Auto Bild testivõitja 10/2015 autobild.de
iF DESIGN AWARD 2015
Golden Steering Wheel 2015
reddot design award

Pilt on illustreeriv.

Kuumakse alates
119€

Silmapiistev välimus ja oma klassi uhkeim sisedisain – istu sisse ja sõida!
VÕTMED KÄTTE erihind alates 11 590 €.

Võtmed kätte hinnas sisalduvad:
+ talverehvid + salongimatid
+ registreerimine + ohutuspakett

Tule proovisõidule! Küsi pakkumist www.toptartu.ee

HYUNDAI NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.

Pakkumine kehtib konkreetsetele autodele.
Keskmine kütusekulu 4,7–6,2 l/100 km ja CO₂ heide 109–144 g/km

Näidisarvutus baasmudelil soovituslikust edasimüügihinna alusest: Topliisingu fikseerimata kampaaniatressiga – 1,90% + 3 kuu EURIBOR – on 11 590 € maksva sõiduki finantseerimisel 10% sissemaks, 60-kuulise perioodi, 33% jääkmaksumuse, läbisõit 20 000 km aastas ja 150 € lepingutasuga kuumakse sellisel juhul alates 119 € ja krediidikulukuse määr 2,04% aastas. Kredidi kogusumma on 10431 € ja kredidi kogukulu on 12312,78 €. Kredidi kogukulu arvutamisel on arvesse võetud krediidisummat, intressikulu, lepingutasu ning ei ole arvestatud võimalikke sõiduki registreerimiskulusid, riigilõive, hindamisakti tasu ega finantseerimise eeltingimuseks oleva kasko- ja liikluskindlustuse makse suurust. Finantsteenuse pakkuja on Nordea Finance Estonia AS. Tutvuge liisingutingimustega ning konsulteerige spetsialistiga.

TOPAUTO Tartu Ilmatsalu 28, tel 742 4677; www.toptartu.ee